

li

LETO XXIX.
JUNIJ
1980

VSI listi in časopisi oglašujejo od časa do časa in tudi naše MISLI niso izjema: ČE SE SELITE, JAVITE UPRAVI SVOJ NOVI NASLOV! Edini način, da revija redno pride v hišo in ni nepotrebnega zastoja. Tudi če kdo na pošti spremeni naslov, ve-lja le za tri mesece, potem urad pošte ne pošilja več dalje, ampak jo vrača.

Skoraj ni meseca, da bi nam pošta ne vrnila kake številke MISLI s sporočilom: Zapustil naslov. S tem prenehaj pošiljati list, dokler ne zvem novega naslova. Včasih zvem zanj slučajno, včasih pa naročnike prenehaj liste le spomni, da je uprava brez novega naslova. In spet se najdemo. Z zamudo.

Najbolj posrečeno je, če prejmem užaljeno ali celo v jezi napisano pismo — protest, da MISLI ne prihajajo več. Saj jih radi beremo, saj jih nismo odpovedali, saj smo vendar plačali naročnino. . . tako in podobno je v pismu. No, če je na kuverti vsaj novi naslov, je zadeva urejena. Včasih pa pri vsem tem pozabijo na glavno: ni naslova. In jeza se nadaljuje, ker "pater ni niti odpisal niti ponovno poslal MISLI". . .

Želel bi tudi, da mi javite, če pride k vam pokvarjena številka, da pošljem drugo. Ali pa, če se kaka številka izgubi na poti oz. jo kak novi poštar odda na napačnem naslovu ali pa vrne s pripombo: Ni takega naslova! Vsekakor naša uprava ne more popraviti pogrške, če zanjo ne ve. V tem bi želel malo več sodelovanja in dobre volje; pa razumevanja, da upravnik ne zna delati čudežev pri iskanju novih naslovov.

— Urednik in upravnik

K SLIKI NA PLATNICAH:
Delček naše bele LJUBLJANE
ob pogledu na ljubljanskega Gradu.

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poština v cenah knjig ni vključena!

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. in II. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. and PART II.) Cena I. dela \$7.-, II. dela \$8.50.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi. Žepna izdaja. Cena \$7.-. Pošel. čakamo nove pošiljke.

JADRO V VETRU (za II. razred), cena \$6.—; **ZLATA LADJA** (za III r.), cena \$6.—; **VRTILJAK** (za IV. r.), cena \$6.50; **ZEMLJA DOMAČA** (za V. r.), cena \$6.50. — Te čitanke, bogate po vsebini in barvnih ilustracijah, uporabljajo slovenske osnovne šole v Trstu. Res vredna pomoč za priljubitev in izpopolnitev znanja slovenskega jezika tudi naši izseljenski mladini.

KUHARSKA UMETNOST AZIJE. Na 233 straneh, s številnimi kuharskimi recepti azijskih narodov in z več barvnimi slikami serviranja azijskih jedil. Zbrala Marinka Pečjak, izdano v Sloveniji. Cena \$13.60.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. knjiga. — Odlično delo dr. Jakoba Kolariča CM. in podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh knjig \$40.- (Posamezne knjige: prva \$7.-, druga \$9.-, tretja \$28.-).

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni.) — Cena vsem trem delom \$10.-

TRENTUTKI MOLKA — Misli za vsak dan leta je napisal Franc Srdja CM. Knjiga je izšla v Argentini, stane vezana \$4.—, nevezana pa \$3.— in je vredna branja.

HOJA ZA KRISTUSOM (nesmrtni spisi Tomaža Kempčana v obliki molitvenika). Cena \$5.— vezani knjigi.

MATI, DOMOVINA, BOG (Pesmi Ludvika Ceglarja) — Cena \$2.-.

POPOTNIKI (Najnovejši roman, ki je izšel v izseljenstvu, napisal Aleksej Goriški). 456 strani. — Cena \$10.-.

V ROGU LEŽIMO POBITI (napisal Tomaž Kovač, priča pokola tisočev v letu 1945) — cena dva dolarja.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharških dogodkih v letu 1945) — cena dva dolarja.

TABORIŠČNI ARHIV PRIČA — 1., 2., 3., in 4. zvezek (zbral dr. Filip Žakelj). Vsaka knjiga po štiri dolarje.

REVOLUCIJA V HOTEDRSICI (Siena Blažič) — Cena \$2.—

misli

(THOUGHTS) Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji • Ustanovljen leta 1952 • Izdajajo slovenski frančiškani • Urejuje in upravlja Fr. Basil A. Valentine, O.F.M., 19 A'Beckett Street, Kew, Victoria 3101 — Telefon: (03) 861 7787 • Naslov MISLI: P.O. Box 197, Kew, Vic. 3101 • Letna naročnina \$5.- se plačuje vnaprej (izven Avstralije \$8.-, letalsko s posebnim dogovorom) • Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema. • Stava: Polyprint (Vic.) Pty. Ltd., 1 Dods Street, Brunswick, Vic. 3056 - Tisk: Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Vic. 3065.

VSEBINA • Ob junijskem spominu — stran 161 • Nazaj jih pa ni. . . — pesem — stran 162 • Neoddano pismo — Ivan Korošec (1957) — stran 163 • Nova pota razumevanja — p. Stanko — stran 164 • Ljubljana — ljubljena — Božidar Fink (na ljubljanskem večeru Zveze mater in žena, Buenos Aires, Argentina) — stran 166 • Mučeništvo — Dr. Alojzij Kukovica — stran 169 • Junijski spomin — Vinko Beličič — stran 171 • Prehojena pot — magnetofonski zapis — del razgovora s Francetom Lipičnikom, soustanoviteljem CMD — stran 171 • Izpod sydneyskih stolpov — p. Valerijan — stran 173 • Novi afriški misijonar — Br. Bernard — stran 175 • Božja beseda — V luči večnosti. . . — stran 176 • P. Bazilij tipka. . . — stran 178 • Vozniki — povest-nadaljevanje 11 — F. Grivški — stran 180 • Naše nabirke — stran 180 • Umrli smo. . . — pesem — Branko Rozman — stran 181 • Nekaj o ljubljanski nadškofiji — Janez Primožič — stran 183 • Izpod Triglava — stran 184 • Z vseh vetrov — stran 186 • Kotiček naših mladih — stran 188 • Križem avstralske Slovenije — stran 189.

BOŽJE

misli
IN
ČLOVEŠKE

LETNIK 29 — ŠT. 6
JUNIJ 1980

OB SPOMINU

NIČ me ne gane, če se bo kdo morda spet prezirljivo nasmehnil, da "se je junijskim MISLIM ustavila ura tam v letu 1945". Ne, ura zgodovine teče svojo pot, za svet in za naš narod, za slehernega izmed nas slovenskih zdomcev, ki smo si izven domovinskih meja poiskali svobodo. Prav pa je, da nam ta ura sleherno leto v majskih in zlasti še junijskih dneh prikljče v spomin leto 1945, brez katerega bi danes ne bili v desetisočih razkropljeni po svetu, ampak bi bili doma na rodni grudi, ki je tudi za vse nas najlepši košček zemlje. "V ta čas pade Vetrinj in dvanajst tisoč vrnjenih, krvave noči in masovni grobovi v Teharjih in v Kočevskem rogu. . ." je zapisal Karel Mauser, ki danes že sam deli večnost z vsemi tistimi, o katerih je toliko pisal in govoril ter se leto za letom trudil, da spomin nanje ne bi obledel. In kakor tolikokrat prej v življenju, nam Mauser danes že iz lastnega večnostnega izkustva še močneje znova govori:

"... Bistvo pravega gledanja je vendarle še vedno tam, kakor je bilo v letu 1945. Treba je pritegniti večnost k sebi kakor vejo težko od zrelosti. Tu so namreč spoznanja, tu so tiste globine, ki jih naše dnevno govorjenje in razpravljanje nikdar ne more nadomestiti. Marsikaj smo že rekli, marsikaj že zapisali, vendar je vse to komaj okostje, okvir časa. Vrednost žrtev je v duhovnem spoznanju, v prostovoljni duhovni odločitvi tudi s telesnim življenjem braniti vse, kar v večnosti od vekomaj stoji kot dobro in plemenito.

Morda smo prav to — razen škofa Gregorija — premalo poudarjali. Mnogo smo pisali o borbah, o pohodih, o junakih, o žrtvah. Bili so to potrebni zgodovinski zapiski, velikokrat nujni, da smo zavračali laži rdečih zgodovinarjev. Toda bistvo našega odpora doma je bilo vendar v iskreni in trdni volji ohraniti v slovenskem narodu skladje z dobrinami, ki so v večnosti doma. To je bila srčika borbe. Podiranje duhovnih temeljev je bil cilj komunistične doktrine in še vedno je — in prav temu se je slovenski narod v prvi vrsti upiral. Ni hotel duhovno umreti.

Nazaj jih pa ni . . .

Jemal jih je dan
in jemala jih noč,
a vriskali vsi so veseli
in z naglji na prsih,
z zelenjem v rokah
Bog ve kam od nas so odpeli.

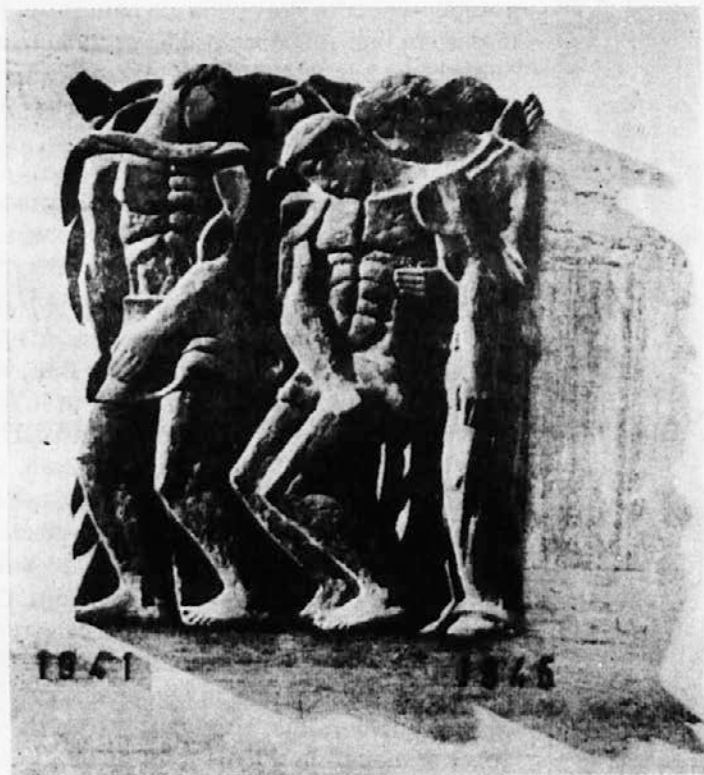
In nihče ni vprašal,
kdo križ zasadi
tam zunaj v predaljno gomilo,
če fantom tem našim
veselo srce
bi v grenki samoti odbilo.

Jemal jih je dan
in jemala jih noč
— pojoče, vse v pisanem cvetju —
nazaj jih pa ni,
od nikoder jih ni,
ne tihih, ne v fantovskem petju.

Vsepovsod, kjer slovenski ljudje živijo, bodo tudi letos dnevi spomina. Če bomo gledali nanje le s telesnimi očmi, bodo spet prinesli le žalost in potrnost. Zdelo se nam bo spet, da so tisoči in tisoči umrli brez haska. Če pa bomo gledali z duhovnimi očmi, bomo videli tiho rast dobrega, ki ima korenine v večnosti, v tistih, ki so v dobro verovali do zadnje ure. In prav v tem je polnost človeškega življenja: pomagati dobremu k rasti. . .”

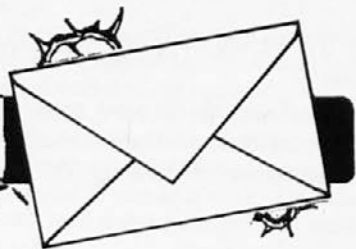
Da, trdno verujemo v dobro, ki na sto načinov — vidnih in nevidnih — poganja iz tisočev slovenskih mučeniških smrti. Zato je spomin nanje lep in svetel; čim bolj je oddaljen od krvavega leta 1945, manj je v njem primesi človeške bolečine. Prav zato pa bi bil še v večji meri narodni greh, če bi nanj pozabili. Boje se ga le tisti, ki jih ob njem peče vest. Dve vrsti teh poznam. Eni so sokrivci tistih krvavih dni — vest v njih je vedno močnejša, čim bliže so končnemu dajanju osebnega odgovora Bogu. Drugi pa so tisti, ki so se laži v svoji šibkosti končno prodali za skledo leče. Enih in drugih mi je iz srca žal. Predstavljam si njih razklanost zlasti v teh naših dneh. . .

Bratje in sestre! Vsaj v juniju prilijmo novega olja, da nam svetilke naše pokončnosti žalostno ne ugasnejo! Resnica je ena sama in vredna, da smo ji zvesti.

Spomenik žrtvam revolucije, zlasti žrtvam junijskega množičnega pokola 1945. Slovenska hiša, Buenos Aires, Argentina.

Neoddano pismo

PISAL sem ga takrat v tistih dneh in zapečatil. In nate, mati, sem mislil, ko sem ga pisal; in na vse vas, vendar nate, mati, najbolj.

Ne vem, morda zato, ker sem podoba tvojega obraza, takrat ob slovesu, nesel s seboj; ali zato, ker si prihajala v tistih težkih nočeh in mi božala čelo; in zato — ker si mati.

Veš, saj sem vedel, da tega pisma ne bom mogel oddati nikoli. Pa sem ga pisal, kljub temu sem ga pisal, da ga bo morda kdo našel in ga kdaj objavil na straneh naše zgodovine. . .

To pismo so tiste neizgovorjene besede, je vsebinske onega molka med nama, vse od takrat, ko sva se ločila.

Dolga in težka je njegova vsebina, pretežka zate, mati. Morda bi jokala, če bi ti jo bral, morda bi si nadela črno ruto in žalost bi ti grenila samoto v tvojem hrepenenju in neprespanih nočeh.

Samo odstavek bi ti rad citiral, mati, iz te dolge vsebine, samo prošnjo — zasutih ust, iz neoddanega pisma, pisanega v oni pomladi. Poslušaj:

. . . In potem, ko smo prestali tisto najhujše, tam na onem cvetočem travniku tam na Koroškem — spoznanje, da smo izdani — ko je minil tisti strašni boj — čeprav je bil v času trenutka — med idejo in žejo življenja (zakaj ni bila jesen tedaj in deževalo naj bi), potem, potem nismo več čutili pomladi, tudi časa nismo več šteli. Zasmehovanja in psovke so bile kakor priznanja in mehki ter božajoči so bili udarci. Zato se jim nihče ni izmikal, zato se jih ni nihče naveličal.

Čakali smo le še nekaj. Bog ve, da ne življenja. Smrti —? Bojim se, da ta beseda ne pove tistega, kar smo čakali tedaj. Če ti rečem konca z začetkom, boš morda bolj razumela. Slutili smo, da se mora zgoditi nekaj velikega, da se bliža — oni veliki začetek - - - vendar, še preje mora biti konec. Konec tega, na kar smo bili še nedavno priklenjeni: želje polne načrtov — triumfalna mladost skozi pomlad — osamljen dom pod gričem in - - -

Samo še nit nas je vezala na ta konec pred začetkom; samo še nit, s tisoč odtenki. . .

Začetek je bil mnogo silnejši, bil je — skoraj že v nas samih, Samo nas ni bilo strah konca, zato se je prvo utopilo v drugem. Samo čakali smo brezčutni, čakali, da se pretrga nit in da stopimo v oni veliki začetek brez konca.

Šklopot koles nas je uspaval, sedeli smo med dvema časoma - - -

Postaja v mestu treh zvezd -

Segnali so nas iz vagonov in uvrstili v dolgo, silno dolgo vrsto. S stražami na konjih so nas obkolili in gonili po ulicah starega mesta.

Morda pa je bila vrsta predolga in podvomili so v obsodbo, morda -

— Pa so napisali laž in nas z biči in noži prisilili, da smo jo kričali po ulicah starega mesta:

“Mi smo izdajalci in morilci slovenskega naroda!”

Veš, mati, udarci so božali, to pa je bolelo, silno bolelo -

Spet smo zaživel v času. V nas je zagorela vsa bitnost z voljo in odporom in vendar so nas gnali h koncu začetka, z njihovo lažjo na naših žejnih ustah. In nevedni gledalci ob cestah so nemo sprasovali. . .

Ti ne veš, mati, to je bolelo. . .

Morda je kdo zakričal: “Ni res!” Pa so ga zmlela konjska kopita in v občestnem jarku ni ostalo drugega kot krvavi štrclji, zaviti v strgane cunje in par neugaslih oči.

In nad starim mestom je ležala pomlad in vanjo s krvjo zapisana laž:

“Mi smo izdajalci in morilci slovenskega naroda!”

To je tisto, mati, kar sem ti moral prebrati iz neoddanega pisma — dvanajst let pozneje.

Ti, mati, veš, da ni res. Ti veš, da so me vrgli na cesto, ker sem odklonil kljukasti križ. Ti veš, da so bilo naša srca v pesem zavita, ko resnica ni smela

govoriti. Ti veš, da so gorele naše žrtve na oltarju domovine.

In tudi veš, mati, da smo vstali v bran, ne v morijo. Da smo se odločili v alternativni — za življenje narodovo, ne za smrt. Da smo nase pozna-

bili, sicer bi ostali v zavetju.

Mati, ti veš!

Ti veš vso resnico. Pojdi v ono staro mesto in jo kriči po ulicah, kjer so nas gnali. In če te bodo vprašali, reci, da bereš — iz neoddanega pisma.

IVAN KOROŠEC (1957)

NOVA POTA RAZUMEVANJA

P. STANKO

ZANIMANJE za etnična vprašanja je v zadnjih letih dobilo v Avstraliji širok razmah. Mnogo pozitivnih ukrepov federalne vlade kakor tudi vlad posameznih držav, je priseljencem vzbudilo upanje, da Avstralija resno misli, ko skuša ustvariti pogoje za ohranitev kulturnega bogastva, ki so ga etnične skupine prinesle s seboj v novo domovino. To dobro voljo vidimo v praktičnem izvajanju idej "multikulturizma": finančna podpora etničnim šolam pri poučevanju narodnih jezikov in folkloru, uvedba vrste novih jezikov v srednješolski učni sistem (SSML), etnični radio. . . In že za to leto so nam objavljeni tudi redni etnični sporedi na televiziji. . .

Kako bo vse to vplivalo na razvoj "nove avstralske kulture", prepustimo bodočnosti. Resni premiki od začetne "asimilacije" prvih let množičnega priseljevanja v Avstralijo, pa "integracije", ki je prišla za njo, so tu. Vsakemu, ki je zasledoval razvoj, se zdijo skoraj neverjetni. Korak nazaj bo težko storiti, če ne bi bilo celo nemogoče. Mislim, da se priseljenci vsega tega lahko samo veselimo. Vse možnosti za razvoj multikulture Avstralije so pred nami. Delo za ohranitev tako številnih kultur (jezika, narodnih običajev. . .) pa bo brez dvoma še vedno zaviselo od trdoživosti posameznih etničnih skupin. Nikoli ne bo prišlo tako daleč, da bi nam drugi narodi ohranjali npr. našo slovensko kulturo, če sami ne bomo imeli za to volje, zanimanja in življenjske sile.

Odmev multikulturizma bo vsekakor čutiti ne samo v šolstvu in sredstvih obveščanja, ampak bo počasi dosegel vse plasti avstralskega življenja. Dejansko se moč tega vpliva že pozna. Tudi v verskem življenju.

O KATOLIŠKI CERKVI

. . . moramo reči, da se je v Avstraliji za novonaseljenca živo zanimala od vseh začetkov na socialnem in pastoralnem polju. Emigracija se je odprla po vojni za tisoče iz katoliških dežel — v novem dotoku je bilo razveseljivo gledati rast števila avstralskih katoličanov, s tem pa tudi moč in vpliv avstralske katoliške Cerkve. Katoliški emigracijski urad je pomagal v teku let tisočem

in tisočem pri naselitvi ter še deluje, četudi je danes pri omejenih pogojih za vselitev njegovo glavno delo socialna pomoč priseljencem v pravem pomenu besede. Tudi velika večina Slovencev je prišla v Avstralijo s pomočjo tega katoliškega urada, ki je s sodelovanjem ameriške katoliške organizacije N.C.W.C. praznil begunska taborišča. Nadaljeval je svoje delo z garancijami in brezobrestnimi posojili za stroške potovanja tudi potem, ko so bili razni meddržavni fondii za begunce izčrpani in bi mnogi obtičali brez možnosti izselitve. Enako je urad pomagal z brezobrestnimi posojili tudi vsa nadaljna leta številnim Slovencev, ki so sponzorirali svoje sorodnike iz domovine po rednem potu.

Vodstvo avstralske Cerkve je poklicalo tudi gotovo število duhovnikov iz dežel, od koder so nove narodnosti izvirale. Ti naj bi pomagali avstralskim duhovnikom po župnijah pri začetnih težavah povezave novodošlih s farnimi skupnostmi. Razumljivo se je politika "asimilacije" tistih let dobro skladala z organizacijo farnega življenja. Podobno kot država je računala tudi avstralska Cerkve: novonaseljenci naj bi se v doglednem času naučili angleščine in se vključili v župnije, s tem pa ne bo več potrebe narodnih duhovnikov. . .

Trideset let pozneje se je avstralska slika spremenila. Vlada je spoznala, da asimilacija, kot je bila mišljena v začetku, enostavno ni uspela. Prej omenjena druga stopnja, integracija, je bila že korak bliže k priznanju trajnosti kulturnih dobrin. Cerkve pa se — tako je videti — kar ne more odpovedati prvotni zamisli. Narodna verska središča je do mere sicer dopuščala kot nekako začasno rešitev, vendar jim ni nikoli dala uradnega pečata narodnih župnij (kot npr. Združene države ameriške ali Kanada), ali vsaj misijona z deljeno odgovornostjo s krajevnim župnikom. Vzrokov za tako zadržanje je več in ni namen tega članka, da bi jih tu obravnavali. Tisti, ki menijo, da skuša avstralska vlada ugoditi priseljencem iz političnih nagibov, bodo pri Cerkvi vsekakor morali iskati druge razloge. Cerkvi ni treba volilnih glasov in zato se ji ni treba s tega vidika ozirati na želje novonaseljencev. Skrbi za dušni blagov vernikov, za to pa se ji je zdela organizacija "avstralskih" župnij enostavno dovolj.

Celotno etnično vprašanje je v Cerkvi še vedno odprto in upamo, da bo čas le prinesel za priseljene narodne skupine povoljno rešitev.

KORAK NAPREJ TUDI TU

Razveseljivo je dejstvo, da je med avstralskimi duhovniki mogoče najti v zadnjem času veliko več zanimanja in odprtosti za emigrantska vprašanja. Lani so mogli na primer viktorijski semeniščniki v Claytonu poslušati predavanja s tega področja — letos je kurz o istem predmetu postal zanje obvezen.

V mislih pa mi je posebno dan, ki je bil krščen za CULTURAL AWARENESS DAY — Dan kulturne osveščenosti. Bil je namenjen predvsem duhovnikom zahodnega dela Velikega Melbourn, kjer je po statistikah fará največ novonaseljencev. Zanimivo je pri tem dejstvo, da je bil enodnevni seminar organiziran na njih lastno pobudo, to je "od spodaj", ne s priporočilom nadškofijskega vodstva ali katoliškega emigracijskega urada. Čeprav je bilo več govornikov in smo slišali mnogo zanimivega ter koristnega o kulturi na splošno in v Avstraliji, je bilo nekaj drugega res udarnega in praktičnega značaja. Vodstvo tega dneva je namreč izvedlo zanimivo zamisel, ki je vžgala bolj kot kopica besed.

Bravce zanima, kako smo pričeli dan? Vsak udeleženec — okoli trideset duhovnikov — je moral to jutro postati emigrant. Kot "novonaseljenec" si je izbral jezik, ki ga ni razumel, ali pa zelo zelo malo. Celo dopoldne se je smel sporazumevati samo v tem jeziku, angleščina mu ni dosti koristila. Če je ta dan "emigriral" v Grčijo, je bil zanj edino govoreči jezik grščina, če v Italijo, je bila zanj pristojna italijanščina in podobno. Seveda, najlažje bi opravil z molčanjem. Toda to bi ne bila resnična slika priseljenca, ki mora živeti in delati v novem, tujem svetu.

Da je vsakdo občutil neznanje jezika in ob tem svojo neobgljenost še bolj živo ter se je lažje zamislil v nemoč novonaseljenca, ki brez znanja ali vsaj zadostnega znanja angleščine pride v Avstralijo, je vsak udeleženec dobil formular v izbranem tujem jeziku. Tega naj bi pravilno izpolnil in oddal "uradniku". Bila je običajna prošnja za vozniško dovoljenje in z njo so si duhovniki v vlogi priseljencev svojih "novih dežel" znašli pred hudo preizkušnjo. Kako lahko bi bilo zanje izpolniti polo v materinem jeziku, toda poskusi to v grščini, malteščini, nemščini, če jezika ne znaš! . . .

Bila je kaj zanimiva slika, ka je nihče prisotnih ne bo zlepa pozabil. Ti "novonaseljenci" so poskušali dopovedati resnemu in neusmiljenemu "uradniku" svoje težave, pa jih ni razumel. Ko jih je kaj vprašal, pa oni njega niso razumeli. Poskušali so z rokami (prav ob tem se Avstralski tolikokrat smejejo emigrantom!), nepotrpežljivost je naraščala, "uradniki" so dvigali glave in bili nepopustljivi. . . Komur se je končno le posrečilo, da je polo nekako zadovoljivo izpolnil, je bil pripuščen k pismenemu izpitu prometnih pravil. Lepo število pa jih je odšlo iz "urada", ne da bi razumeli "uradnika", ali so sploh napravili "izpit". . .

Pozneje se je o tem zanimivem poskusu razvil razgovor, ki je bil seveda v angleščini. Duhovniki so odkrivali občutke, ki so jih doživljali na "uradu", kjer so uradovale le v tujem jeziku. Ponižanje, sram, odpor, jeza do uradnika in neznanega jezika ter "nove dežele". . . vse to se je mešalo v njihovi notranjosti ob nerazumevanju. Mnogi so tako prvič zavestno izkusili, kaj čuti priseljenec, ki se mora v novi deželi prebijati brez znanja jezika skozi dnevne težave.

Zdi se, da je ta praktična igra napravila na udeležence silno močan vtis. Pravim igra, kar je res vse skupaj tudi bilo. Saj so prava vozniška dovoljenja tičala v žepih in vsakdo je vedel, da le ne gre "prav zares". V življenju emigranta pa gre vedno "zares". . .

Pozneje smo se razgovarjali tudi o nesporazumih, ki zlahka nastopajo zaradi neznanja jezika in razmer. Dani so bili primeri, ko je morala žrtev nesporazuma celo pred sodišče in obsodbo. Taki in podobni primeri se lahko še vedno zgodijo, kljub izboljšani službi prevajalcev po uradih, bolnišnicah, ali na policiji.

Dan kulturne osveščenosti se je končal za vse z novim spoznanjem, da je treba vsakega človeka, zlasti pa priseljenca, skušati razumeti, spoznati njegovo kulturno ozadje in njegov osebni odnos do novega okolja. Šele tako bo prišlo do pravega in iskrenega sožitja. Kako je v teh primerih potrebna in zaželjena prijateljska pomoč, topla beseda, prvi korak, ki premosti zaprtost in zagrenjenost ter odpre srce! . . .

Italijanski katoliški center pripravlja zdaj za duhovnike v podobno svrhu "kulturne osveščenosti" tridnevni tečaj. Sledil mu bo enodnevni seminar za vodilne osebe po katoliških vzgojnih ustanovah (semeniščih, učiteljskih, šolah. . .) Nov korak, ki ga moremo samo pozdraviti.

Po vsem tem je le upati, da bo katoliška Cerkev v Avstraliji s časom postala ena božja družina. Saj ima enega skupnega Očeta, ki — hvala Bogu — razume vse jezike, ne le angleškega. In kakor je v družini razumevanje med otroci — kljub temu, da so v mnogočem različni, tako naj bi bilo tudi v tej družini božjega ljudstva pete celine. Ljubezen mora rasti in bo rastle tudi po spoštovanju različnosti, ki izvira iz kulturnih osnov domovine našega rojstva, ali pa naših prednikov, če smo bili rojeni ze v Avstraliji.

LJUBLJANA

—ljubljenja

BOŽIDAR FINK

(na ljubljanskem večeru Zveze mater in žena v Buenos Airesu, Argentina)

LJUBLJANA: ljubljena. Tako se po Pregljevem pesniku igra baročni intelektualca z zagonetnim in nezrečeno blaglasnim imenom mesta, ki nam nocoj stopa v spomin in budi čustva. Aemona: Amoena — Ljubljana: ljubljena.

Tako daleč od Ljubljane po prostoru in času nas morda zmoti vprašanje, odkod ta čustva in čemu oživljati spomin ter misel nanjo. Je pač eno od srednjeevropskih mest, ne med večjimi, z dobrimi in manj dobrimi značilnostmi, v katerem se ljudje rojevajo in umirajo, delajo in lenarijo, molijo in grešijo, ustvarjajo in rušijo. Prešeren poroča, da

od nekaj lepe so Ljubljanke slovele,

pa jim ta naravni dar ni bil vedno v prid. Najlepši je bil nekoč v pogubno (Urški v Prešernovem Povodnem možu, ki je z njim zaplesala v valove. Op.) Pravijo, da so se avstrijski uradniki bali nastavitve v Ljubljani, ker je bila med vsemi avstrijskimi mesti razpita kot mesto nevoščljivcev in opravljkov.

In, vendar nam Ljubljana ne more biti le eno od mnogih krajevnih imen. Ne moremo se nekateri izogniti spominom na doživetja, katerim je dajal okvir ves zunanji pojav mesta in družbe ter oblikoval našo miselno in čustveno notranjo zgradbo. Vsem nam pa Ljubljana predstavlja Slovenijo vsaj kot formalno središče, čeprav jo je kdaj nekaterim težko sprejeti kot celotno predstavico vse slovenske duhovne in družbene stvarnosti. Prešernu je bila pri srcu, saj je tako pomembno zapel hvalnico Janezu Hradeckemu ob petindvajsetletnici županovanja,

**od srčno zaželenega poklica,
ki tebi zročil varstvo je Ljubljane.**

In ga pohvali:

**Kak' tvoje je bilo srce goreče
za čast in prid in blagorstvo Ljubljane,
Ljubljane, ljubice nebes in sreče.**

Kako bi vendar to ne bila:

**poglej nje čvrste, bistrih glav sinove,
ki vnema v srcih se jim želja sveta,
obrnit' v doma čast vseh zgod osnove;
in zvestosrčna nje pogled dekleta,
lic rajskih zor, oči pogled nebesa,
in sramežljivost, ki je var'h njih cveta;
obrnj na nje mestjane očesa,
kak' ljubijo poštenost in pravico,
veselje v prsih ti srca pretresa.**

Župančiču je krvavelo srce, ko ga je vlak odpeljal proti tujini:

**In kakor ovije se val okrog skal,
ob Gradu se lije Ljubljana,
vsa z mesecem posejana;
boječe se strehe stiskajo,
po vrsti mi križi bliskajo
poslednji, zlat pozdrav
in gasnejo v mraku daljav.**

Ali ni končno Cankar močno občutil domačnost in prisrčnost ljubljanskega mestnega okolja, ko je napotil Kurenta v "kloster veselih čednosti", čes

Mnogo in mnogovrstnih težav in nadlog je izkusil slovenski narod, ož, in jih bo še več; za tolažbo in povračilo v teh hudih časih pa mu je Bog dodelil Ljubljano. Večja in lepša mesta so na svetu, ali vendar ni ti ga enakega pod nebom! Pozdravljena, ti kraljica vesolja, ti mati vseh sladkosti, ti botra prešernih ur! Prav na sredo vseh nadlog te je postavila nebeška močnost, luč v temo, zeleno trato v pustinjo! Devetkrat obremenjen popotnik pride in te pozdravi; ko se poslavljaj, si mu odvzela osmero bremen.

Tako so občutili Ljubljano mojstri naše besede; ne, ker bi jo ravno čez mero cenili. Saj Prešeren ugotavlja, da je v njej enako število božjih kot hudičevih hiš, in tudi Cankarjeva oznaka ni brez ironije. Čutili pa so z Ljubljano, ker jim je bila dom.

Kako bi se torej tudi mi ne spominjali in nanjo ne mislili! Nekaterim je bila rojstni kraj, drugim je nudila okolje za rast v življenje in pot v poklic, spet drugim vsaj samo kraj, v katerem so prejeli vtise novega in večjega. Vsak letni čas je dajal Ljubljani poseben obraz: kako so dehtele akacije na grajskem pobočju in španski bezeg ob šmarničnih pobožnostih, kako je

vse mesto prevzemalo razpoloženje velikega tedna in vstajenja! Ali moremo podoživljati, kar smo občutili, kadar smo se v vročini zatekali v hlad tivolskega parka ali ko smo bili prevzeti od veličastnosti telovskih procesij? Kje so tista jesenska doživetja, med umirjenostjo odslužene narave in vrvenjem v začetkih šolskega leta? Kje tisti beli božiči, kje vsa idila dolgih zimskih večerov in življenjskost belega športa? Vsak ima svoje spomine, vsakomur od nas posamezni doživljaji obujajo različno ugodje: veselje, sentimentalnost, morda neke v globini mirno otožnost. A vsi nosimo v spominu iste predstave, živeli smo skupno usodo, ki se ji za nazaj ne moremo več odreči; zato smo vsi nanjo tudi nujno navezani. Del te naše usode se imenuje Ljubljana in smo se danes prav zaradi nje v mnogih pogledih to, kar smo. Moder človek usodo sprejema, dober človek se ji ne izneverja in jo vzljubi. Zato nam je domači kraj predmet zanimanja in skrbi.

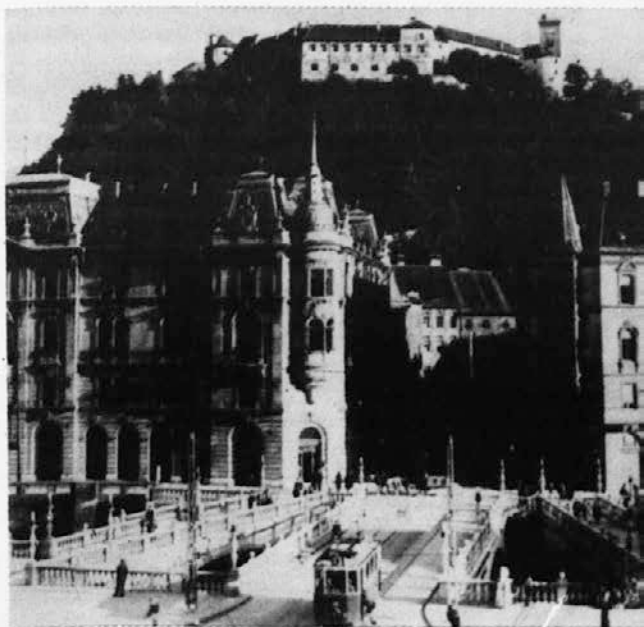
Tako kot pomeni Ljubljana za nas vse, posredno ali neposredno, sredstvo naše osebne usode, tako in še bolj je to za slovensko narodno celoto. Odtod naše strmenje, kadar najdemo stik z ljubljansko preteklostjo. Dve tisočletji sta vtisnili mestu znake, ki mu dajejo podobo in značaj. Nocoj ni priložnosti, da bi v mislih delali sprehode po Ljubljani in na njih presenečeno odkrivali, kar tudi njenim današnjim prebivalcem, če jih praveč privlači skrb za vsakdanje življenje, ni očitno. Sprehajali bi se lahko mimo arheoloških in zgodovinskih ostalin in umetnostnih spomenikov; lahko bi nas pritegovale urbanistične posebnosti, nekdanje in današnje glasbene ustanove, naš sprehod bi lahko bil literarni sprehod po Ljubljani. Ob tem bi bolj začutili, kako je mesto raslo in upadalo, kako je cvetelo in venelo, pa se razvilo v središče Slovenije.

Kaj vse je Ljubljana videla in doživela! Že v neolitski dobi so na njenih tleh Iliri imeli svoje naselje. Ko so nad njim zagospodavali Rimljani, so prav tam postavili vojaško taborišče, okrog katerega se je razvila kolonija, ki je ohranila še ilirsko ime Emona. Naselje je propadlo verjetno pod udarci Atilovih hunskih hord. Potem se nekaj časa ni dvignilo. Šele ko so Longobardi odšli s slovenskega ozemlja, so v 7. stoletju Slovenci ustanovili naselje med Ljubljano in Gradom. V tej davnini se je porodilo zagonetno in blagglasno ime Ljubljana, ki se v listinah prvič omenja sredi 12. stoletja. Naselje se je v 13. stoletju razširilo na levi breg reke, v 14. stoletju pa dobilo mestne pravice in se obdalo z obzidjem, ki so ga meščani ohranjali in pozneje vzdrževali zaradi strahu pred turškimi vpadi. Etično je Ljubljana doživljala preobrazbe zaradi svojega trgovskega pomena. Prometne zveze in obrtniški kolonizacijski dotok ji je prilival germanski in romanski element, vendar je v poznejših stoletjih spet vedno bolj prevladoval slovenski živelj, kateremu pomeni organsko potrebno sredstvo višjih življenjskih pojavov in njegovih narodnih interesov.

Vedno rastoča pomembnost je privedla Ljubljano, da

je postala glavno mesto dežele Kranjske in sedež deželnega glavarja ter kranjskega deželnega zbora. Kranjska je bila edina čisto slovenska avstrijska kronovina in je v prejšnjih stoletjih segala v Istro, na Kras in do Jadranskega morja; odtod taka rast Ljubljane nad ostalimi slovenskimi mesti. Ko so protestantski reformatorji potrdili slovensko književnost in je katoliški prepod dvignil mesto na stopnjo najvažnejšega slovenskega kulturnega središča, ter posebno še z nastopom Zoisovega in Linhartovega kroga, je Ljubljana zrasla tudi duhovno. Zato je za kratko dobo postala glavno mesto ilirskih provinc. V revolucionarnem letu 1848 je stopila ob stran evropskemu gibanju in v njem se je glasno izrazila zahteva po Zedinjeni Sloveniji kot samostalnemu kraljestvu in ne več kot podrejeni kneževini. Tamkajšnji politični akciji se odtlej podreja vsa živahna delavnost drugih slovenskih narodnopolitičnih in prosvetnih centrov. V prvem desetletju tega stoletja je kranjski deželni zbor že dejanski vseslovenski ljudski parlament s sedežem v Ljubljani, kjer se od tedaj naprej bogato razvija kulturni razcvet s pomenom za vso Slovenijo.

Potem je prišel razpad Avstrije. Ljubljana je doživela radost 29. oktobra 1918 in postala sedež narodne vlade za Slovenijo. Ta je sicer res obsegla praktično vse resorje, a je delovala žel le po potrjenju in v imenu Narodnega vijeća v Zagrebu. Zgodovinski val, ki že tako ni dvignil Ljubljane visoko, kot mislimo danes, da bi bilo treba, je od tedaj padal prav naglo. Že v januarju 1919 je narodno vlado zamenjala samo deželna vlada, ki jo je imenoval regent iz Belgrada, dve leti in pol nato pa pokrajinska uprava. Ko politično središče Slovenije je Ljubljana padala na vedno nižje stopnje in prišla na najnižjo, ko so Slovenijo čez poldrugo leto še razdelili

na dve oblasti. Ljubljana je tedaj bila samo še sedež velikega župana ljubljanske oblasti, ki je bil kot organ belgrajske vlade popolnoma podrejen notranjemu ministru. Ko sta bili 1929 obe oblasti združeni v dravsko banovino, je Ljubljana spet postala upravno središče vse jugoslovanske Slovenije.

Predolgo bi bilo opisovanje, kaj je v tem času Ljubljana videla in doživljala: politična prerivanja, manifestacije in demonstracije, nastope Orlov, Sokolov, nazadnje pa zaton vsega političnega, kulturno-prosvetnega in telesno-vzgojnega delovanja, kolikor je bilo osnovano na slovenski narodni individualnosti. Bila so leta, ko v slovenski Ljubljani ni bilo videti niti ene slovenske zastave. Kot za zdravilo so se potem pojavile parade Slovenskih fantovskih odsekov in Slovenskih dekleških krožkov. Vmes je za vso Slovenijo Ljubljana prevzela pripravo in izvedbo narodnega evharističnega kongresa in mednarodnega kongresa Kristusa Kralja, veličastnih manifestacij duha in slovenskega organizacijskega talenta.

Potem je prišla vojna ter okupacija in Ljubljana je postala sedež tuje okupacijske oblasti v ljubljanski pokrajini. Osvoboditelji naše zemlje so po ljubljanskih ulicah prirejali zmagovalne pohode in silili, da izrazimo veselje nad tem, kar nam je povzročalo skrb in bolečino. Tragediji tuje okupacije se je kmalu pridružila še hujša: nastop domačih vstajnikov, da si zagotove oblast po vojni. Tedaj so začeli padati po ljubljanskih ulicah strelji iz komunističnih revolverjev in iz pušk nervoznih in strahopetnih okupatorjevih vojakov. Padali so pripadniki vseh slojev, ljudje, ki so predstavljali kakršen koli odpor proti grozeči komunistični tiraniji, padali talci in neprizadeti občani zaradi zločinske brezumnosti okupatorja. Ljubljana je potem doživela drugo okupacijo, pritok beguncev iz okolice, nato pa nastop domobranstva, ki je moralo varovati dohode

vanjo, kot je bilo to nekdanj v turških časih. Kljub tuji okupaciji, v srcih pa ravno njej navkljub, je bila tedaj najvidnejši znak v Ljubljani slovenska zastava, prapor prave slovenske narodne vojske. Po ljubljanskih ulicah je tedaj odmevala pesem mladine, ki je dobesedno vsemu svetu navkljub glasno oznanjala:

**Svobode duha si ne damo jemati;
Boga je treba bolj poslušati
kot ljudi,
čeprav so ti
ves svet . . .**

Bog pa je hotel še novih preizkušenj, zahteval je celoten dokaz predanosti njegovi volji in Ljubljana je morala biti nema priča. Skozi njo so odhajali bataljoni na umiku, skozi njo so se vračali izdani v smrt. Ljubljana je tedaj bila opijanena varljivega zmagovalstva, obenem pa onemogla od groze zaradi maščevanja, ko se ni smela očitno potočiti niti solza in ne izreči skrb za usodo najbližjega. Po starem reku "bela" Ljubljana je tedaj postala rdeča: krut ogenj v očeh tistih, ki so si prigrabili oblast, rdeče zastave — simbol svetovnega požara, in kri, ki jo je klicala maščevalnost . . . vse to je Ljubljani dajalo rdeč zor, ki je sijal nad mrličji in cbojenimi. Še danes žgejo njegove opekline in ni dano pozidati, ker je njegov požar razdejal.

Ljubljana je zdaj glavno mesto slovenske republike, pa ji to ne more biti v ponos. Čeprav po videzu ni tako politično vezana, je dejansko Slovenija v popolni odvisnosti od volje vladajoče stranke, ki ni narodna in ji je slovenstvo postranska skrb. Odtod gospodarsko izžemanje in uničujoča filtracija neslovenskih elementov, ki nam je bolj nevarna, kot je bil v zgodovinskih dobah dotok od zunaj. Tisti, ki jih je v Ljubljano prinesel tok trgovinskih zvez, italijanski mojstri likovne umetnosti, češki in drugi glasbeniki, nemški rokodelci

in uradniki, ter mnogi drugi še, so Ljubljani v stoletjih počasi pomagali oblikovati posebno podobo, ki jo danes imamo za slovensko. Iz zlivanja elementov je postalo nekaj posebnega, nekaj svojskega. Današnji proces pa grozi, da se slovenstvo raztopi v nekem brezosebnem jugoslovanstvu, ki je samo političen, interesni pojem. Za to nevarnost današnji oblastniki nimajo posluha, ker ne slišijo utripov duha, ne spoštujejo narave, marveč hočejo po vedno novih načrtih vse neprestano spreminjati ali vsaj pospeševati spreminjalne procese.

Koliko razlogov torej za našo zvedavost o preteklosti Ljubljane in koliko za naše bolečine ob njeni sedanjosti! Kako pa nas ne bi preganjala tudi skrb za njeno nadaljnjo usodo? Kaj naj bo nekoč Ljubljana v usodi Slovenije? Kdaj bomo vendar prevzeti zapeli tisto pra-

staro ljudsko:

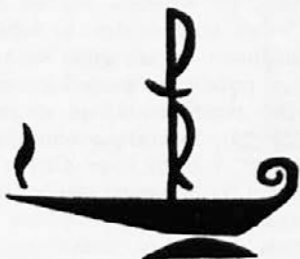
**Stoji, stoji Ljubljanca,
Ljubljanca dolga vas . . .
Na sredi te Ljubljance
je lip'ca zelena . . .**

Danes naša lipica ni zelena. Listje se ji je osulo, v njenih vejah ni veselih ptic. Lipa bo ozelenela, ko bo prišla svoboda za vse poštene ljudi in bo Slovenija s svojim imenom stopila pred svet. Tedaj se bodo vrnile vesele ptice v njene veje, Ljubljana bo postala drugo ime za uradno Slovenijo v mednarodni rabi.

Verujemo, da se bo to enkrat zgodilo. V tej veri naj nam spomin na Ljubljano danes odvzame po Cankarjevo "osmero bremen" in v isti veri kličemo k nebeski Modrosti, naj skrajša preizkušnje, da bo čim prej z vso Slovenijo Ljubljana spet "ljubica nebes in sreče".

MUČENIŠTVO

Članek iz argentinskega "Duhovnega življenja" je posvečen spominu slovenskih žrtev, ki so šle v mučenje in smrt, ker so odklonile komunizem. Med njimi so tudi tisoči, razoroženi zvijačno vrnjeni ter po mučenjih in poniževanjih brez sodbe pomorjeni v juniju 1945.

MUČENIŠTVO (martyrium) pomeni pričevanje in MUČENEC torej pričevalec. Krščanstvo je vera Kristusa, ki se je razširila po pričevanju tistih, ki so ga poznali. Tako je Kristus sam hotel in je svojim apostolom in učencem povedal, da jih bo naredil za svoje pričevalce: "Vi boste pričeli teh stvari", namreč mojega življenja, mojega trpljenja in mojega vstajenja (Lk 24, 46-48). "Vi boste moje priče v Jeruzalemu, v vsej Judeji in Samariji in do zadnjih meja zemlje" (Apd 1, 8).

Jezus jim tudi ni prikrival, da bo pričevanje, ki ga bo od njih zahteval, ne le pričevanje v besedah, temveč tudi v trpljenju in smrti. "Izročali vas bodo sodiščem in vas bičali v svojih shodnicah; in pred poglavarje in kralje vas bodo vlačili zaradi mene, v pričevanje njim in poganom" (Mt 10, 17-18). "Izdajali vas bodo celo starši in bratje in sorodniki in prijatelji, in nekateri izmed vas bodo izročili v smrt; in vsi vas bodo sovražili zaradi mojega imena" (Lk 21, 16-18).

In res so apostoli začeli dajati zanj pričevanje takoj po njegovem vnebohodu. Pred judovskim ljudstvom, pred oblastmi, pred vsemi, prijatelji in sovražniki, ki so jih vprašali po Kristusovem nauku. "Bog ga je obudil od mrtvih, mi smo pričeli tega. Ne moremo molčati o tem, kar smo videli in slišali . . . Smo pričeli njegovih čudovitih del" (Apd 2, 32).

Apostoli tudi pišejo, enako kakor govore. "Sem starešina in priča Kristusovega trpljenja", piše sveti Peter iz Rima kristjanom v Aziji. Sveti Janez začenja svoje prvo pismo z besedami: "Kar je bilo od začetka,

kar smo slišali, kar smo s svojimi očmi videli, kar smo gledali in so naše roke tipale, o Besedi življenja — in življenje se je razodelo in smo videli in spričujemo ter vam oznanjamo večno življenje, ki je bilo pri Očetu in se nam je razodelo — kar smo videli in slišali, oznanjamo vam (1 Jan 1, 1-3).

Takoj od začetka so to pričevanje potrdili s trpljenjem in smrtjo. Štefan je bil kamnan, Janezov brat Jakob obglavljen, Peter večkrat v ječi, predno je šel v Rim, kjer je bil križan. Isto se je zgodilo Pavlu, ki je bil po pogostih ječah, udarcih in bičanju končno obglavljen v Rimu. Janez je bil pregnan, Simon križan, Jakob, Gospodov bratranec, kamnan, verniki iz Jeruzalema pregnani in razpršeni. Že pred koncem prvega stoletja je bilo število teh pričevalcev veliko. Sveti Janez piše v Skrivnem razodetju: "Videl sem pod oltarjem duše umorjenih zaradi božje besede in zaradi pričevanja, ki so ga dajali . . . Videl sem duše obglavljenih zaradi pričevanja Jezusovega in zaradi božje besede" (6, 9; 20, 4).

Razlog njihove obsodbe je napovedal Jezus sam: zaradi mojega imena. Napoved se je izpolnila brez cdlašanja. Ko so bili po letu 112 kristjani v velikem številu gnani pred sodišče Plinija mlajšega, guvernerja Bitinije v Mali Aziji, je ta vprašal cesarja, kako naj postopa s kristjani. Naj jih namreč kaznuje "zaradi imena (kristjan), čeprav so sicer nedolžni"? Cesar mu je odgovoril pritrdilno. In ta njegov odgovor je postal kot zakon za vse preganjance ne le starega Rima, ampak

tudi vseh bodočih stoletij. "Zaradi imena", to se pravi: iz sovraštva do Kristusovega imena in do imena kristjan.

Mučenci so torej tisti, ki so s smrtjo ali pa vsaj s trpljenjem, ki so ga prostovoljno pretrpeli, izpričali in potrdili Kristusovo osebo, njegovo ime in njegov nauk.

Pričevanje mučencev prve krščanske generacije ima še poseben pomen kot zgodovinsko pričevanje. Ti mučenci so živeli v Kristusovem času. Nekateri so Kristusa osebno poznali, so videli njegove čudeže, slišali njegove besede. Drugi so bili priče prve Cerkve. Ko ti Kristusu sodobniki raje pretrpijo najhujše muke, kot pa da bi se odpovedali svoji veri, je njih mučeništvo neizpodbiten dokaz dejstev, za katere so pričevali. Ti mučenci ne samo verujejo, ampak tudi vedo in ker poznajo čudovita Kristusova dela, so pripravljani zanj umreti. Nihče bi ne šel v smrt za pričevanje dejstev, katerih ni čisto gotov.

Toda to pričevanje so mogli dati le mučenci prvih desetletij po Kristusu, ker so Kristusa še poznali in niso mogli tajiti dejstev, ki so jih videli. Čim bolj pa se oddaljimo od teh prvih časov, tem bolj gre vedno bolj za priče vere in nauka tistih, "ki niso videli, pa so kljub temu verovali in so zato blagrovani". (Prim. Jan 20, 29). Ti mučenci umirajo za vero v Kristusovo božanstvo, v božji izvor Cerkve in svoje vere. To so pričevalci krščanskega nauka.

Vendar mučenci niso le tisti, ki umrjejo za vero v Kristusa in Cerkev, temveč tudi vsi tisti, ki s svojo krvjo izpričujejo zvestobo božjim zapovedim in krščanskim dolžnostim v vseh njenih oblikah. Tako imamo mučence krščanske čistosti in drugih krščanskih kreposti. Zvestoba tem krepostim je lahko vzrok mučeništva. Tako npr. sveti Tomaž Akvinski razlaga, da "Cerkev obhaja mučeništvo sv. Janeza Krstnika, ki je pretrpel mučeništvo ne zato, ker bi ne hotel zatajiti svoje vere, ampak ker je pogumno govoril proti prešuštvu".

UČINKI PRIČEVANJA MUČENCEV

Mučenci so napravili močan vtis na kristjane in poganе. Krščanski pisatelj Laktancij iz 4. stoletja piše: "Ko ljudstvo gleda ljudi, mučene na vse mogoče načine, kako ohranijo nezlomljivo potrpežljivost, se zave, da sama človeška potrpežljivost brez božje pomoči ne bi zmogla prenašati tako strašnih mučenj. In to so ne le možje, ampak tudi žene in otroci. Z molkom premagujejo svoje mučitelje. Niti ogenj ne zvabi iz njih nobenega vzdihla. Naj se Rimljani bahajo z Mucijem Scaevolo ali pa z Regulom . . . pri kristjanih gre pa za nežni spol, za otroke, ki si pustijo rezati in mučiti z ognjem celo telo, ne iz kakšne nuje, ker bi se lahko izognili mučenju, če bi le hoteli, ki pa ga nasprotno sprejmejo popolnoma prostovoljno, ker zaupajo v Boga. In to junaštvo ni stvar malega števila junakov, temveč tisočev ljudi po vsem svetu." Tako je ta zgodnji cerkveni pisatelj dokazoval božji izvor krščanstva. Isto so za njim storili tolikeri apologetje, ki so mučeništvo po pravici smatrali za moralni čudež, za posebno dejstvo,

ki se brez izrednega božjega posega ne da razložiti.

To so razumeli že prvi kristjani. V nekem pismu iz leta 155 Cerkev iz Smirne v Mali Aziji govori o več mučenih sredi mestnega amfiteatra: "Bili so tako razmesarjeni od bičanja, da so se jim videle gole žile in notranji telesni organi. A so se tako trdno držali, da so se gledalci raznežili in zajokali, medtem ko niso mučenci od sebe dali niti najmanjšega vzdihla ali tožbe." In pismo dostavlja: "Kazno je, da so bili pričevalci Kristusovi takrat, ko so jih mučili, nekako izven svojega telesa, oz. da je bil Kristus poleg njih in jim govoril."

Tudi pogani so imeli včasih isti občutek. Isto pismo namreč nadaljuje: "Ljudstvo se je čudilo, da je bila tako velika razlika med neverniki in izvoljenimi." Pogled na vztrajnost mučencev se je zdela svetemu Justinu, ko je bil še pogan, najmočnejša zavrnitev obrekovanj proti kristjanom. Pogani sami so govorili: "Ne očetovska in ne zakonska ljubezen ne stre njihove volje. Je nekaj v tem dejstvu, kar bo treba raziskati do dna. Treba je upoštevati takšno vero, za katero je človek pripravljen toliko pretrpeti in iti celo v smrt!" Takšni prizori so bili za mnoge povod spreobrnjenja. Kri mučencev je tako postala seme novih kristjanov, kot je zapisal cerkveni pisatelj Tertulijan.

PRAVO MUČENIŠTVO

Toda samo mučeništvo za katoliško vero ali pa za kakšno krepost, ki je v zvezi z Bogom, naredi človeka za pravega mučenca. "Mučenca ne naredi samo trpljenje, ampak vzrok trpljenja", pravi sveti Avgustin. Mučenec je torej le tisti, ki da pričevanje za pravo vero s svojim trpljenjem ali s svojo smrtjo. "Ne more se imenovati mučenec, kdor da pričevanje za katerokoli resnico", pravi sveti Tomaž Akvinski, "temveč samo tisti je mučenec, ki je dal pričevanje za božjo resnico. V nasprotnem primeru bi morali smatrati za mučenca tudi koga, ki umrje zaradi pričevanja kakšne geometrijske resnice ali pa kakšne druge resnice teoretičnega značaja — kar je očitno smešno."

V rimskem cesarstvu so bili nekateri filozofi pregani ali pa celo umorjeni iz sovraštva. Ti so bili pač žrtve, včasih zelo plemenite žrtve politike in nevoželjivosti, niso pa bili mučenci v pravem pomenu besede. Celotno najlepši in najčistejši razlogi, zaradi katerih so včasih ljudje šli v smrt, razen če je šlo za vero, niso naredili iz ljudi mučencev, čeprav sta njih prostovoljno trpljenje in smrt bila pred Bogom vsekakor v veliko zaslužje.

V tem oziru je značilno, kar ja zapisal znani kardinal Mercier v času prve svetovne vojne: "Neki oficir me je nekoč vprašal, če vojak, ki pade v službi pravične stvari, zasluži ime mučenca. V strogem teološkem pomenu besede tak vojak ni mučenec, kajti umrje z orožjem v roki, medtem ko se mučenci brezbrambno prepustijo nasilju svojih rabljev. Če pa me vprašate, kaj mislim o večnem zveličanju pogumnega vojaka, ki zavestno da svoje življenje v obrambo časti svoje domovine in za maščevanje kršene pravičnosti, potem si pa

upam brez pomiselnosti odgovoriti, da Kristus nedvomno poplača tak vojaški pogum in da krščansko sprejeta smrt zagotovi vojaku večno zveličanje. Nimamo lepšega sredstva, pravi Kristus, s katerim bi pokazali ljubezen, kot da damo svoje življenje za tiste, katere ljubimo. Vojak, ki umrje, da bi rešil svoje brate, da bi branil svojo domovino, izvrši vsekakor to višjo obliko ljubezni . . . In dejanje popolne ljubezni izbriše samo po sebi celo življenje greha: iz grešnika naredi v tre-

nutku svetnika."

To je bilo le nekaj misli o mučeništvu. Zelo poučno in vzpodbudno bi bilo pod vidikom mučenišva pregledati celotno cerkveno zgodovino dvajsetih stoletij. Tako bi se nam pokazalo, da je pravzaprav celotna cerkvena zgodovina — zgodovina preganjanj. Evangelij nam je že vnaprej povedal, da drugače tudi biti ne more: Preganjali in morili vas bodo in pri tem celo mislili, da delajo Bogu všečno delo . . .

DR. ALOJZIJ KUKOVICA

Junijski spomin

... Pa se bom ustavil, besede prijateljev bodo zgubile smisel in zvok, hrup tujega velenja se bo umaknil v podzavest, nagnil bom glavo na desno in se nekam zagledal. Kdo me kliče? se bom zdrznil. Kdo — iz takih daljav časa in prostora? Ali bije stenska ura domače hiše? Ali pritrkava pri podružnici? Ali pošumeva dobrotna česnja — še neusahla, neposekana? Kdo me kliče? Mrtvi z onstran? Tisoči ali en sam?

Mrtvi z onstran . . . ljubi znanci davnih let: kaj jih nisem pustil daleč za sabo, kaj niso skopneli kot sneg v marčnem soncu, kaj se niso razkadili v meglice in izginili v lahнем pišu vetra? Zdi se mi, da sem jih pustil v minulosti: ali oni so me le v skrivnostnem ovinku prehiteli in jaz vedno bolj spešim korak, da jih dohitim — počivajoče vekomaj . . .

VINKO BELIČIĆ

Prehojena pot

Tu je odlomek magnetofonskega zapisa zanimivega razgovora z duhovnikom prof. France-
tom Lipičnikom, ki velja doma za soustanovitelja vsa poveljna leta režimu naklonjenega Ciril-
metodijskega duhovniškega društva. CMD je zlasti takoj po vojni igralo za novi režim važno
vlogo, zaželjenega cilja pa nova oblast z njim le ni dosegla.

Zapisek je izšel lanskega decembra v Glasilu CMD, nasledniku Nove poti. Vsekakor je v
njem Lipičnik povedal precej izza kulis poveljne dobe. Še marsikaj takega, česar bi kdo drugi
ne smel in bi si tudi ne upal. . .

“ . . . V šoli so nam toliko trobili o izdajstvu slovenske duhovščine. Rad bi slišal vaše mnenje o tem,” je mladi teolog vedno pozorneje spremljal razgovor.

(Profesor Lipičnik:)

Prav nič vam mladim ni treba zardevati, obratno, vedno boste lahko ponosni nad ravnanjem slovenskih duhovnikov v najtežji preizkušnji naše narodne zgodovine. Ko sem po vojni uglednemu družbenemu funkcionarju dejal, zakaj začenjati to umazano “protifarško gonjo”, ko so vendar zgodovinska dejstva dovolj jasna, mi je dejal: “Vemo, da je tako, vendar mi nikoli ne bomo dopustili, da bi duhovniki iz tega kovali svoj politični kapital!” Pojdiva kar od kraja! Prekmursko duhovščino so Madžari preganjali in zapirali. Večina štajerske duhovščine je bila zaprta in izgnana, celo dahovce imam med njimi; doma so ostali le redki, pa še ti

zvečine stari in onemogli. Prav tako je bilo z duhovniki na Gorenjskem. Trajen spomin pa je postavil v kaplanu Martinu Čedermacu primorskim duhovnikom in njihove mučeništvu pod fašisti Bevk. Na to delo so lahko resnično ponosni, a ne le oni, vsi slovenski duhovniki! Slovenski duhovnik je bil tisti, ki je skozi vsa stoletja vzgajal, hrabil, pa tudi trpel z našimi ljudmi. Tudi ljubljanski duhovniki so se zavedali velike odgovornosti svojega poslanstva v najtežjih časih slovenskega naroda. Taka je resnica o “izdajstvu” slovenskih duhovnikov.

“Pa vendar so duhovniki nasprotovali komunizmu,” je Ciril prekinil sogovornika.

(Profesor Lipičnik:)

Naravno, navdušeni zanj niso mogli biti, že zaradi njegove izrazito ateistične note. Predvsem pa ne smemo pozabiti, da smo takrat poznali samo Stalinov model

komunizma. Kakšen je bil ta, pa mi Jugoslovani predobro vemo. Mislim, da bi krivic, ki so jih po vojni zadali slovenskim duhovnikom z množičnim zapiranjem, ne bilo prav nič treba. Spominjam se še pripovedovanja v Klubu poslancev sedaj že pokojnega sodnika, bivšega partizana, kako so sodili duhovnikom po vojni. "Obsoditi smo jih morali, ali je bil kriv ali ne. Pa smo mladim pritisnili punco, starim pa skopuštvu. Tako je bil volk sit in koza cela. . ." Ali da je moral izgani duhovnik, če se je hotel vrniti na mesto, odkoder ga je izgnal okupator, imeti posebno dovoljenje. Te napake so nam samo škodile.

Prosvetno ministrstvo je prepovedalo izhajanje "Oznanila". To je dalo povod, da smo se zbrali duhovniki in katoliški laiki, ter izvolili odbor, ki je sestavil protest. Dne 12. decembra 1945 je povabil Kidrič vse, ki smo podpisali protest o ukinitvi "Oznanila". Kidrič je najprej razložil, zakaj je bilo "Oznanilo" ukinjeno: "Zaradi pomanjkanja papirja je bil res izdan odlok o splošnem varčevanju s papirjem. Ker je 'Oznanilo' ubralo čisto duhovno plat, v katero pa naši ljudje nimajo nobenega zaupanja, so izdali prepoved najprej zanj. Drugo, kar nas moti, je ravnanje duhovnikov na terenu, kar je doseglo višek na volitvah, ko so grdo izrabljali prižnico, celo spovednico. Mnoge bomo predali sodišču." Med drugimi odgovori Kidriču tudi Fabijan: "Vse nas duhovnike moti protiversko ravnanje na terenu." Finžgar: "Množičen pokol domobrancev v Kočevskem Rogu, in to že V SVOBODI. (Podčrtalo uredništvo MISLI), nam je vsem duhovnikom roke zvezal. . ." Po dolgi štiriurni debati zaključil Kidrič:

"Če ne bo šlo drugače, bo pa tekla kri!"

Že ob (tej) Kidričevi izjavi je bilo pričakovati, da se bo začel ostrejši kurz. To stanje pa se je poslabšalo še s Kidričevim odhodom v Beograd. Cajnkarja (duhovnika-profesorja) odslove z verske komisije z motivacijo, kot se je sam večkrat hudomušno pošalil: "Advokata Cerkve ne potrebujemo na verski komisiji!" Ovirati se prične poučevanje verouka, potem ko je bil odstranjen iz šol, zapori se polnijo z duhovniki, dokler "protifarška gonja" ne doseže svojega sramotnega viška, ko fanatik poskuša z bencinom politi in nato zažgati škofa Vovka na vlaku proti Novemu mestu. Ta zločinska akcija se je bliskovito razširila po svetu. Že se dobe funkcionarčki, ki groze duhovnikom po terenu: "Če ne

bo šlo drugače, bomo pač na ratni nogi! . . ." Čez noč se teh petelinčkov ni dalo prevzgojiti, predolgo smo jih vzgajali v tem duhu.

Vsem ni bilo dovolji, da s Cajnkarjem nisva objavila (v Novi poti, glasilu CMD) nepodpisanih člankov in da je z Novo potjo rasel tudi Cajnkarjev ugled. Po burnih debatah, ki sem jih imel v pisarni, kamor sem oddal gradivo za tisk, je kmalu sledila ovadba in z njo štiriurno zasliševanje. Ovadba se je glasila kratko: "Lipičnika je treba zaslišati in zapreti, ker zagovarja Cajnkarjevo linijo CMD in s tem preprečuje ono drugo, pravo linijo. . ." Ni bilo lahko ob zaslišanju in kajkrat je misel sama ušla na ono gestapovsko maltretiranje med vojno. Pojasnil sem, kaj pomeni Cajnkar za društvo, kaj za Novo pot. Kam nas je pripeljala ona druga, "prava, šnopsarska" linija, smo pa lahko vsi spoznali.

Še danes se čudim, kako sem zmozel tak napor. Povrhu pa očitki zdaj z leve zdaj spet z desne strani. Z leve: "Livičnik vztraja pri svojem duhovniškem poklicu. Ker ima velik vpliv na mladino, je treba nanj paziti! . . ." In res: razni prosvetni funkcionarčki so si zelo prizadevali. Tako sem imel v svojem razredu kar tri dijakke, katerim je bila zaupana "skrb" zame. Vsa moja predavanja so morali skrbno zapisovati in nositi na komité k tovarišici L.

No, odgovorni funkcionarji od zgoraj so bili modrejši in bolj pošteni. Znali so ceniti pošteno prizadevanje. Tako je po vojni prišel k meni odličen družbeni dejavnik, se zahvalil za opravljeno delo med vojno in razgrnil svoj laskavi načrt: "Izberi si eno izmed praznih vil v mestu, dobil boš avto in soferja in. . ." Vabljava ponudba za izganca! Nag sem bil in bos. Nekaj noči me je stala odločitev, ko sem se končno zahvalil: "Hvala, nikoli se misem ukvarjal s politiko, in imam povsem drugačen življenjski načrt. . ."

Pa pomislim na mlade danes. Niso še kaj prida koristili skupnosti, ko že prejemajo razna priznanja: medalje, plakete. . . pa kar razkošna stanovanja za naše razmere; da ne govorim o njihovih plačah in jih primerjam z našimi "napitninami", ki smo jih prejeli po vojni. Na drugi strani pa vidimo, kako ugasne zdaj eno pa spet drugo življenje, ne da bi za svoje zvesto delo, ki so ga darovali družbi, prejeli od nje vsaj majhno priznanje. Kako zaboli nemoralna dvoiličnost, ki razjeda našo družbo! . . .

Finžgarjeva
rojstna hiša

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

NEDELJSKE SLUŽBE BOŽJE ZA SYDNEY IN OKOLICO so pri Sv. Rafaelu v Merrylandu vsako soboto zvečer ob sedmih (vigilna maša), ob nedeljah pa ob osmih in ob pol desetih. Peta nedelja v juniju je letos praznik sv. apostolov Petra in Pavla. Ta dan v domovini posvečajo duhovnike, naslednjo nedeljo pa opravijo nove maše po rojstnih župnijah. Zato se bomo te dneve posebej spomnili novomašnikov in sploh duhovniških poklicev, ki naj bi jih sicer redno vključevali v svoje molitve.

PRVI PETEK v juliju (4. julija) ne pozabite! Pri večerni maši ob sedmih bo pobožnost v čast Srcu Jezusovemu. To je sedmi petek v vrsti devetih, ki jih opravljamo pri nas od januarja letos. Z njimi zadoščujemo Srcu Jezusovemu za naše lastne prestopke in za ves človeški rod. Isto pobožnost smo opravljali tudi pred desetimi leti, ko smo odpri naše versko središče. Božjega blagoslova smo potrebni tudi danes — izprosimo si ga s pobožnostjo, ki je v preteklosti rodila tako lepe sadove. Želim in priporočam, da bi se čim več naših družin ob koncu pobožnosti devetih prvih petkov posvetilo Srcu Jezusovemu. Premislite in pretehtajte razloge "za" in "proti". Če imate še kaj vneme za krščansko življenje, potem bodo zmagali razlogi "za".

DUHOVNA OBNOVA za žene bo zopet v soboto 12. julija ob sedmih zvečer. Povabite s seboj prijateljice, ki tega obvestila ne bodo brale. **MLADINSKA SREČANJA** pa so ob nedeljah 22. junija, 13. in 27. julija. Oboje vodi p. Janez.

ROMANJE v Earlwood na binkoštno nedeljo je bilo uspešno. Mislim, da je bilo navzočih okrog 400 rojakov. P. Janez je pripravil zanj celoten spored, ki ga je izvedla mladina z različnimi recitacijami in petjem ter s tem poživila bogoslužje. Upam, da je to naše srečanje seglo v srca in prineslo vsaj nekaj duhovnih sadov. V ta namen sem posebej naprosil za molitev sestre klarise v Campbelltownu. — Slišal sem predloge, da bi v oktobru (najbrž 26. okt.) ponovno poromali tja in imeli podobno pobožnost. Takrat bo na sporedu tudi molitev rožnega venca za mir na svetu.

PRVO SV. OBHAJILLO in **BIRMO** bomo imeli v mesecu septembru. Za birmo imamo že datum — nedelja 28. septembra. K nam bo prišel škof Beda Heather, D.D., nadpastir zunanjega zapadnega predela velikega Sydneya, ki ima svoj sedež v Blacktownu. To bo naše

**Fr. Valerian Jenko O.F.M. in
Fr. Janez Tretjak O.F.M.,
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands,
N.S.W. 2160 (Vhod v duhovniško
pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147**

**Slovenske sestre — frančiškanke
Brezmadežne, St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands,
N.S.W. 2160, Telefon kot zgoraj.**

prvo srečanje z njim, obenem pa bo podelil zakrament potrjenja našim kandidatom, ki jih je to leto nekaj nad trideset.

KARDINAL FREEMAN — ZLATOMAŠNIK. V sredo 16. julija bo poteklo petdeset let, kar je bil naš kardinal posvečen v duhovnika. Spomnimo se ga v molitvi, obenem mu bomo za to priliko poslali tudi čestitke in skromen dar v imenu slovenske verske skupnosti.

40—HOUR FAMINE v korist lačnim bo tudi letos: od osmih zvečer na petek 27. junija pa do nedelje 29. junija opoldan. Naši mladinci s Henrikom Starihom na čelu že pridno nabirajo sponzorje. Podprimo jih pri tej hvalevredni dobroteljni akciji!

DRUŽABNA PRIREDITEV Društva sv. Ane bo letos na soboto 5. julija. Začetek ob sedmih zvečer, Masonic Hall (vogal McFarlane & Pitt Sts.) v Merrylands. Igral bo ansambel "Kristal". Na sporedu bo tudi nastop mladinskega pevskega zbora pod vodstvom g. Ivana Koželja. Čisti dobiček večera bo za kuhinjsko opremo v naši novi dvorani. Vsi vabljeni!

DOBRODELNA VEČERJA v prid našemu gradbenemu skladu je tudi na sporedu Društva sv. Ane. Bo v soboto 26. julija ob sedmih zvečer v dvorani nemškega verskega središča sv. Rafaela, 27 Reservoir Road, Blacktown. Vstopnice so na razpolago pri nas in pri članicah Društva sv. Ane. Priporočamo se za udeležbo.

WALKATHON za naš gradbeni sklad bo letos na nedeljo 24. avgusta po glavni službi božji. Podrobnosti boste zvedeli v prihodnji številki MISLI.

TOPEL ČAJ se zdaj v zimskih mesecih kar prileže. V našem verskem središču ga servirajo članice Društva sv. Ane vsako nedeljo po maši. Seveda s pecivom. Ta novost je predvsem dobrodošla staršem, ki čakajo na otroke — udeležence pouka za prejem svete birme.

ČASOPISNI PAPIR je lahko lep vir dohodkov. Ne uničujte ga, ampak prinesite v naše versko središče, ko pridete k slovenski maši. Pustite ga na posebnem prostoru pod lopo na dvorišču za sestrsko hišo. Tudi to je

ideja **članice** Društva sv. Ane v prid gradbenemu skladu naše dvorane. Papir naj bo lepo zložen in paket trdno povezan z vrvice.

SESTRA MARIJA je za nekaj mesecev odpotovala v domovino, kjer se bo pripravila na večne redovne obljube, ki jih bo — kot predvidevamo — napravila avgusta v domači farni cerkvi. Vsem se priporoča v molitev, saj je pred važno odločitvijo, ki bo veljala za vse življenje. V odsotnosti jo bomo vsi pogrešali, zlasti še malčki v nižjem razredu sobotne Slomškove šole. To skupino je zdaj prevzel p. Janez. Zaradi pomanjkanja primernih prostorov je pouk kar na pevskem koru. Razumljivo komaj čakamo, da bo dvorana vsaj toliko dograjena, da nam bo nudila prostor za slovensko šolo.

NABIRKA ZA NOVE ORGLE le počasi napreduje. Posebej smo nabirali v ta namen 30. marca (\$156.-) in 1. junija (\$77.37). Prišlo je tudi nekaj posameznih darov. Hvala vsem, ki ste se spomnili te nabirke, saj so dosedanje orgle res odigrale. Vedno pogosteje so potrebne uglaševanja, ki je zamudno in drago ter zato prav nič rentabilno.

GRADNJA DVORANE, dasi počasi, lepo napreduje. Bližamo se prvemu cilju: betonski plošči za pod dvorane. Vsako soboto imamo kar lepo število delavcev, večsih tudi med tednom. Toda koliko časa bodo zdržali vedno eni in isti prostovoljci? Potrebni so novi. Zato prosimo rojake, naj priskočijo na pomoč. Nekaj odziva je bilo na prošnjo v "Rafaelu" za finančno pomoč, a tudi tam premalo. Sem že v zadnjih MISLIH omenil, da bomo s ploščo z darovi pri kraju, razen seveda, če bo v kratkem močan odziv. Zato ponavljam prošnjo vsem, zlasti pa tistim, ki že ves čas stojte ob strani: prispevajte k

ČLANICE DRUŠTVA SV. ANE

prirejajo

DRUŽABNO PRIREDITEV

ki bo v Merrylands Masonic Hall,
McFarlane & Pitt Streets,
v soboto 5. julija 1980
ob sedmih zvečer.

Igral bo ansambel "KRISTAL",
nastopil pa bo tudi mladinski pevski zbor.
Dobrodošli in na svidenje!

*

Društvo sv. Ane vabi tudi na

DOBRODELNO VEČERJO.

Sobota 26. julija ob sedmih zvečerv dvorani
sv. Rafaela, 27 Reservoir Rd., Blacktown.

Obe prireditvi sta za našo cerkveno dvorano.

odplačevanju dolga ali pa v gradbeni fond! V rokah nas vseh je, ali bomo uspeli ter ostali (postali?) močna verska in narodna skupnost, ali pa bomo životarili in se predčasno približali koncu. . .

ŠMARNICE so zopet za nami. Prepričan sem, da ni žal tistim, ki so jih redno ali vsaj večkrat obiskovali. Nekateri družine so prihajale skoraj sleherni dan, le izredno slabo vreme jih je zadržalo. In zanimivo je to, da so redno prihajali tisti od daleč. Rojaki iz okolice cerkve se pred njimi lahko skrijejo. — Zahvala našima pevovodjema in organistom za skrb za petje in glasbo!

NOVO PESMARICO imamo pri naših službah božjih. Je ponatis pesmarice **HVALIMO GOSPODA**, ki je izšla v Ljubljani preteklo leto. Dobili smo dovoljenje za tisk izbora pesmi in molitev, ki pridejo v poštev za naše razmere. Pri Sv. Rafaelu in drugih krajih, kjer imamo slovensko mašo, boste dobili pesmarice v klopih ali pa pri vhodu. Vse imajo naš cerkveni pečat in so vam dane samo za uporabo med bogoslužjem — po maši jih pustite v cerkvi. Prosimo tudi, da jih čuvate, saj je bil račun zanje visok in bi želeli, da jih ohranimo čim delj časa. Imamo pa seveda na razpolago tudi izvode za prodajo, ki jih lahko kupite in bodo vaša last. Vsak izvod stane samo **dva dolarja**.

Pesmaric smo tiskali 1300 izvodov. Ob priliki bomo morali prirediti posebno nabirko, da plačamo račun.

SLOVENSKE GROBOVE na **Rookwood pokopališču** že nekaj časa obiskujejo nezaželjeni, zdaj pa le upamo, da bomo vandalizem ustavili. Začelo se je s poškodbo na spomeniku enega izmed grobov, kar se je večkrat ponovilo. Vzroka ni bilo težko uganiti, kdor pozna ozadje. Sledile so poškodbe drugih slovenskih grobov, ki so napravile svojem pokojnih na stotine dolarjev škode. Upravičeno se je dalo sklepati, da hoče nekdo s tem odvrniti sum od sebe za poškodbo prvega groba. Ker se je vandalizem nadaljeval, smo obveščali pokopališko upravo in policijo v Lidcombu, a brez posebnega uspeha. Končno pa se je javila priča, ki je v sredo 16. aprila videla krivca pri razdiralnem delu: vandal je bil dečko okrog petnajstih let z dolgimi rdečimi lasmi in je na prvi pogled izgledal kot deklica. Z vso silo je treskal steklene lončene in porcelanaste vaze slovenskih grobov ob spomenike, razbijal na spomenikih fotografije pokojnih, drobil stekla na nišah in podobno. Ko ga je očitvidec ustrašil s policijo, je zbežal in se skrival v visoki travi.

Ko sem o zadevi razgovarjal s pokopališkim vodstvom in policijo ter povedal okoliščine, me je bilo sram. Vsi so se čudili, ko so zvedeli, da vandal očitno pripada naši narodni skupnosti. Dobil sem zagotovilo, da bodo odslej na slovenski del posebej pazili. Če se vandalizem še enkrat ponovi, mu bomo napravili konec, saj smo zdaj s pričo na pravi sledi.

Žal mi je tega slovenskega mladince, ki bo prej ali slej med mladostnimi zločinci. V sramoto materi, ki ga očitno navaja v vandalizem.

POKOJNI. — V ponedeljek 26. maja rano je na svojem domu v Canley Heights (okraj Sydneya) umrla od srčne kapi ANGELA KORNHAUSER r. Neumaier. Rodila se je 20. marca 1934 v Traunu pri Linzu v Avstriji. Leta 1959 se je v Kanadi (slovenska cerkev Marije Pomagaj, Toronto) poročila z Jakobom. Družina je prišla v Avstralijo leta 1967. Poleg moža, ki je po poklicu tapetnik, zapušča 18-letno hčerko Marijo in 15-letnega sina Stevena. Pokojnica je že del časa bolehal na srcu, vendar ni hotela vznemirjati svoje družine. Le dober teden pred smrtjo je omenila sosedo, da je že prebolela en srčni napad ne da bi za to kdo domačih vedel. Pogrebno mašo smo imeli v sredo 28. maja pri Sv. Rafaelu, nato je sledil pogreb na slovenski del pokopališča Rookwood. — Pokojnice se spomnimo v molitvi, domačim pa iskreno sožalje.

Dne 3. maja je v Boznu (Bolzano, Italija) v Južnih Tirolih umrl rojak VENCESLAV GRBEC, ki je živel v Wentworthville v Sydneyu. V domači kraj je šel iskat zdravja. A še predno je prišel na cilj, se mu je bolezen nenadoma poslabšala in je raku podlegel. V kolikor sem mogel zvedeti od žene Kristine r. Coppolino, je bil Venceslav rojen pri Sv. Danielu na Krasu dne 10. oktobra 1920. Poleg žene zapušča tudi hčerko Marizo (21let) in

Diano (10 let), pa še brata Maksa, ki tudi živi v Sydneyu (Burwood). Sožalje domačim, pokojnik pa naj počiva v miru božjem!

WOLLONGONG ima slovensko mašo v nedeljo 13. julija ob petih popoldan v Vila Maria kapeli. Ob treh slovenski pouk Slomškove šole v stolnični dvorani. — Naslednja maše bo 10. avgusta, 14. septembra itd. . .

CANBERRA ima mesečno službo božjo v nedeljo 20. julija ob šestih zvečer. Naše novo zbirališče: cerkev šola sv. Beda, vogal Nuyt & Hicks Sts., Red Hill, A.C.T. Vhod na parkilišče je iz Nuyt ceste.

NEWCASTLE: slovenska maša je v nedeljo 29. junija, na praznik sv. apostolov Petra in Pavla. Ob šestih zvečer v cerkvi Srca Jezusovega, Hamilton. Hvalen sem vsem, ki se redno potrudijo in poskrbijo vse potrebno za čajanko po maši. Prijetno je malo posedeti in se razgovoriti ob domači postrežbi.

BRISBANE ima obisk slovenskega duhovnika zopet na nedeljo 22. junija. Maša ob 11:30 v South Brisbane. Na predvečer je maša tudi v cerkvi sv. Vincencija, Surfers Paradise.

P. VALERIJAN

Novi afriški misijonar

PRED tremi meseci se je nam že znanima misijonarjema p. Hugonu in p. Evgenu pridružil še tretji — frančiškanski pater MILAN KADUNC.

Bog ni obdaril Dolenjske samo z vsemi božjimi blagoslovi in lepotami, ampak je tod ljudem vklesal v srca tudi globoko vero. Njeni sadovi so številni misijonarji, ki so zrastle na tej božji njivi. Med njima sta prvaka ter velika Baraga in Knoblehar, pa tudi danes jih je precej. Tudi novi misijonar p. Milan je sin Dolenjske: doma je na Grosupljem, Tam je končal osnovno šolo, potem se je izučil za mizarja. Nad človeštvom pa veje božji duh in je izučil božja misel. Kmalu se je pokazalo, da bo iz mizarstva Milan še kaj več. Fant se je res odločil, stopil v frančiškanski red in postal duhovnik. Tako usposobljenega pa ga je Bog poklical v misijonsko službo, kjer bo s svojimi talenti služil ljudem. V Afriki mu bo tudi njegova bivša stroka — mizarstvo — prišla brez dvoma prav. Življenje nam je darovano, da ga darujemo drugim.

P. Milan je začel kot misijonar v Togu med plemeni s svojevrstno mentaliteto in jezikom moba, katerega se sedaj pridno uči. Mašuje pa za enkrat, kakor piše, v francosčini, ki je v Togu uradni jezik. Imel je že tudi priliko, da je na 200 kilometrov oddaljeni postojanki obiskal p. Evgena, ki je že skoraj okreval od zadnje bolezni. Spet se pripravlja na kopanje vodnjakov, četudi sam ne bo mogel več tako delati kot prejšnja leta. Bo pa zato nadziral, da bo vse prav, saj je postal pri kopanju vodnja-

kov pravi izvedenec. Avstralskim Slovincem pošiljata patra Evgen in Milan ob priliki srečanja iskrene pozdrave ter se priporočata v molitev.

Apostol Pavel je nekoč zapisal, da je boljše dajati kot pa sprejemati. Misijonar p. Milan je te besede vzel zares in sklenil dati Afričanom svoje delo in svojo ljubezen, roko in srce. V tem sklepu ga podpirajmo z molitvijo Bog s teboj, Milan!

BERNARD

V LUČI VEČNOSTI

Lesorez: K. Mirtič

KAKO bogate misli vsebuje sleherni odlomek evangelija. Vsaka Kristusova beseda je polna božje modrosti, ki nam pomaga pravilno vrednotiti vse tisto, kar svetu nič ne pomeni, ima pa večno vrednost. Kako gornji evangelijski odstavek prikaže trpljenje v luči večnosti in neizmerne dragocenosti! Trpljenje, ki se mu pomehkuženi svet izmika, ker se ga boji. Zanj nima nobene vrednosti, ampak mu poleg bolečin prinaša tudi sramoto. Kakšna dragocenost pa je trpljenje Bogu zvesti duši, ki najde v Kristusu ter njegovem križu pravir lastnih križev in žrtev, božji zgled, ki zna tako zelo privlačiti. Tisoči in tisoči so mu sledili v teku stoletij, od božje Matere sedmerih mečev, apostolov in prvih mučencev, pa do zadnjega, ki je danes moral sprejeti kakršno koli trpljenje zavoljo svoje zvestobe Bogu, ki je danes nekje na svetu pretil morda celo svojo kri za visoke ideale iskrenega krščanstva. . . Tudi danes velja Kristusova beseda: "Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu. . ."

Nevernim je to nespamet, vernim pa v neizmerno tolažbo, kadar se zgrne nanje črni oblak trpljenja. V luči te resnice zlasti sleherni mučeništvo zažari kot posebna milost, ki ni dana vsakomur. Kdor je izbran zanjo in ji ostane zvest, pa je kot pšenično zrno, ki umre za novo življenje.

Nekje sem ob tem evangeliju našel tele misli o Mariji sedmih žalosti in trpljenju. Zapisal jih je koroški župnik Avguštin Čebul. Takole pravi:

Preko sveta se vali ogromna reka žalosti in bóli, trpljenja. Sedem mečev tiči v Marijinem srcu — sedem mečev tiči v svetu.

Prvi meč: Simeon prerokuje o Kristusu, o znamenju, kateremu se bo nasprotovalo. Znamenju Kristusovemu se danes nasprotuje, je preskušnja tolikim srcem. Naša srca se morajo podati v boj za odločitev. Najhujša bolečina pa je neodločnost. Nekje se moraš opredeliti, med mejami ni praznih prostorov.

Drugi meč: beg v Egipt. Ste videli slike vietnam-

Evangelij Če se umrje, obrodi obilen sad

Tisti človeki, ki so prihajali o prazniku molit, Ti so stopili k Filipu, ki je bil iz Betsajde v Galileji in mu prosili: „Gospod, radi bi videli Jezusa.“ Filip gre povesti Andreju in Filip pa povesta Jezusu. Jezus jim je odgovoril: „Prišla je ura, da se poveljča Sin človekov. Resnično, povem vam: Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu. Kdor ljubi svoje življenje, ga bo izgubil, in kdor sovraži svoje življenje na tem svetu, ga bo ohranil za večno življenje. Če kdo meni služi, naj hodi za menoj in kjer sem jaz, tam bo tudi moja duša. Če kdo meni služi, ga bo počastil Oče. Zdaj je sin človekov vznemirjen in kaj naj rečem? „Oče, reši me iz te svetosti? Ne! Zato sem v to uro prišel. Oče, poveljčaj svoje služabnike.“ Oče je odgovoril: „Poveljčal sem ga in ga povorila.“ Množica, ki je zraven stala in to slišala, je odzvala: „Spregovoril je Jezus in rekel: „Ni zaradi mene prišel, ampak zaradi vas. Zdaj je sodba nad tem svetom, in vsak, ki z zemlje, vse pritegnil k sebi.“ To pa je govoril, da je kakšne smrti mu je bilo treba umreti. Jan 12, 20—35

Božja beseda

skih mater, ko bežijo s svojimi otroci? Se še spominjate, kako so nas pehali iz ječe v ječo? Kako je človek drug drugemu v napotje in eden se mora umakniti. Kam? Brezdomci, izseljenci. . . Mar li nismo vsi na begu pred nečim, čemur niti imena ne vemo?

Tretji meč: izgubljeni Sin. Med nami se je te dni zgodilo, da se je oče zastrupil, ker se je hčerka zgubila. Po družinskem prepiru sta se ločila in oče jo je hotel v smrti najti. . . Kolikokrat beremo po listih o ubeglih in izgubljenih otrocih. In koliko pa se jih je v srcu in v duši ločilo ter drug drugemu izgubilo. Je to ogromen meč — žalost iskanja. Ni vedno svidenja in najdenja.

Četrti meč: mati sreča Sina s križem. Materina onemoglost, kako je bridka: rada bi pomagala, pa ne more. Koliko krivice je, a pravica je ohromela. Zmeraj nove krivice in nove nesramnosti, kakor kamenje ob cesti, venomer zadevaš vanj. Preveč ga je, da bi ga mogel pobrati ali vsaj malo vstran poriniti.

Peti meč: mati gleda Sina v smrtnih težavah na križu. Pojdi v bolnišnice, oglej si one, ki čakajo v otopelosti na smrt! Še tolažilna beseda onemih vpričo slabosti. Življenje odhaja, beži — kam, h komu in zakaj? Toliko vprašanj se kopiči vpričo smrti. . . Lepa smrt, kruta smrt, hitra smrt, nepredvidena smrt, zahrbtna smrt, sveta smrt, umiranje vse življenje. . . Kdaj se bomo naučili umirati?

Šesti meč: mati gleda prebodeno Srce. Kratko je poročilo: vojak je s sulico prebodel Jezusovo stran in pritekla je kri in voda. To je bil v resnici meč, ki ni prebodel srca materi sami — ampak tudi nam, Le začutimo, kaj dolgujemo božjemu Srcu!

Sedmi meč: mati pri pogrebu svojega Sina. Čudovita tolažba za sina, da ga ljubeča mati spremlja do groba. Tolažba tudi zame: Marija me bo spremljala, ko bodo mene pokopavali.

Kam bi le obesili te sedmere meče, da bi bili vsem vidni, vsem v opomin? Ne spadajo v muzej ali v ropotarnico. Po vseh hišah naj bi viseli: ne kolni svojih bolečin, spoštuj tuje trpljenje — je namreč sveto in odrešilno.

--- Pa so ljudje, ki vstajenja nočejo, ki si želijo samo konec. Konec trpljenja, konec, da bi ne bilo treba imeti strahu pred posmrtno pravičnostjo. "Grobovi tulijo. . ." je enkrat nekdo zapel. Da, grobovi obsojajo vse tiste, ki so svoje bližnje tlačili v grobove, jih pobijali samo zato, ker se niso strinjali z njihovimi mislimi, jih mučili samo zaradi drugega načina življenja. Grobovi tulijo zaradi pokopanih bolečin. Grobovi pa tudi šepetajo odpuščanje in prosijo odpuščanja. Na grobovih naj bo mir. . .

Vsepovsod stražijo Kristusa, ga skušajo zapečatiti v grob, pa enkrat bodo strti vsi sovražni pečati.

In Kristus se bo prikazal tistim, ki ga ljubijo. To je edina legitimacija, ki velja. Glej, da si jo pravočasno poskrbiš!

Veljal pa bo le žig, ki ga bo nanjo pritisnil Kristus z ranami svojih rok. Kristusov žig zaboli: pomešan je s človeško zlobo in božjo gorečo ljubeznijo. . .

"Kdor ljubi svoje življenje, ga bo izgubil, in kdor sovraži svoje življenje na tem svetu, ga bo ohranil za večno življenje. . ." Naj bi tudi nam veljala večnost več kot to kratko življenje došine solza!

P. BASIL

tipka...

• O letošnjem SEJMU še nimam kaj poročati, ker je še pred nami. Upajmo, da bo lep uspeh, saj se članice Društva sv. Eme nanj že dolgo pripravljajo. Za takele prireditve je več skrbi, kot bi mislil marsikdo, ki pride v dvorano, si mimogrede kaj izbere, pa morda še pokritizira nad previsokimi cenami ali pa se mu zdi, da je med srečkami srečolova preveč praznih. Nič ne pomisli, da gre za dobro stvar, da je pri vsem obilica prostovoljnega dela in dobre volje. V tem se moramo in moremo marsikaj naučiti pri Avstralcih: ob raznih šolskih ali farnih bazarjih bo v prvi vrsti podprl dobro stvar, pa četudi bi moral kupiti nazaj predmet, ki ga je žena iz lastnega doma odala prirediteljem.

Vsekakor želim Društvu sv. Eme s sejmom dober uspeh.

• Lepa je bila cerkvena slovesnost pretekle nedelje, ko smo praznovali Telovo. Pred glavno mašo smo imeli procesijo z Najsvetejšim okrog cerkve, pred vhodom v cerkev na vrhu stopnišča pa blagoslov. Vsaj boren ostanek procesije, ki smo jo bili vajeni doma. Vendar kljub zdomstvu nekaj domačega, ki med iskrenimi udeleženci deluje kot injekcija in daje novih moči vztrajnosti v dobrem in v zvestobi do vere.

Naj se na tem mestu zahvalim zlasti narodnim nošam, ki so procesijo poživile, otrokom, ki so pred Najsvetejšim trosili cvetje nosilcem bander in pa cerkvenim pevcem.

• Poroko morem v zadnjem mesecu omeniti eno: 30. maja sta se pred našim oltarjem srečala **Andrež Hatvani** in **Elvira Fekonja**, oba že v Avstraliji rojena. Ženin je po očetu madžarskega, po materi pa malteškega rodu. Nevesta pa je po očetu slovenske krvi, dočim je njena mati nemškega pokolenja iz Vojvodine — poročil sem ju pred več kot dvajsetimi leti. Zdaj pa je bila za poroko na vrsti že njuna hčerka. . . Čas res prehitro teče! Mlademu paru naše čestitke!

• Slovenske krste smo imeli pri nas zadnji čas tri. Dne 11. maja je krstna voda obilila hčerkico mlade družine Stojana **Brne** in Nade r. Zadel. **Bernadette Michelle** so pripeljali iz Hoppers Crossinga, kjer so si Brnetovi pripravili domek. — **Adam Bradley** je bil krščen 17. maja. Je novi prirastek k družinici Valterja **Jelenič** in Kristine r. Penca, Gladstone Park. — Na dan 31. maja pa smo krstili **Andreja Pavla**, ki je razveselil družino Ferdinanda **Toplak** in Ane r. Penhofer, North Dandenong. — Vsem trem družinam naše čestitke, malčkom pa božjega blagoslova na življenjsko pot!

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M., Baraga House 19 A'Beckett St., Kew Vic., 3101 Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne, Slomšek House 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101 Tel.: 861-9874

10. junija 1980 ●

• Žal nam tokrat smrt ni prizanesla. Obiskala nas je na petek 16. maja. Zvečer tega dne se je med nami — zlasti med člani S.D.M., kjer je bil na elthamskem hričku pokojnik zelo delaven — razširila vest, da je nenadoma umrl **FRANC KORDEŠ**. Z nekaj prijatelji si je sestajal redno vsaki petek v Northcote, da so skupno v prijatni družbi zaključili teden. Ta dan pa mu je nenadoma postalo slabo — zgrudil se je zadet od srčne kapi. Rešilni avto ga je pripeljal v St. Vincent's Hospital, kjer ga zdravniška pomoč ni mogla več rešiti, prejel pa je pogojno sveto maziljenje za svoj nenadni odhod v večnost.

Pokojni Franc je bil rojen 25. januarja 1924 v Lahovcah pri Kranju. Po vojni se je znašel med begunci in je preko Nemčije 21. novembra 1949 prišel v Avstralijo. Nekaj časa je bil v Južni Avstraliji, nato se je preselil v Melbourne. Na obisku Evrope se je v Švici srečal z Ingeborg Gruschwitz, ki je bila pripravljena, da mu sledi v Avstralijo in deli z njim zakonsko skupnost. Ustvarila sta si družino: David ima zdaj enajst let, Katarina pa deset. Živeli so v Richmondu, kjer otroka obiskujeta farno šolo pri Sv. Ignaciju. Franc je delal na svoje in družini služil kruh s polaganjem ploščic.

Rožni venec ob krsti smo molili v ponedeljek zvečer, na torek 20. maja pa je maši zadušnici sledil iz slovenske cerkve pogreb na keilorsko pokopališče.

Pokojnik je bil pri mnogih tukajšnjih rojakih zelo priljubljen. Upam, da ga ne bodo pozabili v svojih molitvah. Preizkušani družini naše iskreno sožalje.

• Sožalje izrekamo tudi družini **MJEDA** ob tragični smrti moža in očeta. **CANI ALEXANDER** se je v sredo 21. maja zgrudil v lastni krvi na hodniku melbournskega višjega sodišča, zadet od morilčeve kroglice. Je eden od treh smrtnih žrtev (poleg dveh ranjenih), četudi ni imel osebno ničesar s sodnim procesom, katerega se je udeležil le kot opazovalec in prijatelj albanskega tolmачa Luka Cunija. Časopisi so prinesli na prvih straneh slike s poročilom o tragediji na sodišču, enako novice na televiziji. Prav tako so filmali za TV-novice tudi skupni pogreb Luka in Aleksandra na torek 27. maja iz cerkve Sv. Avgušтина, Yarraville. Pogrebna maša je napolnila veliko cerkev do zadnjega kottička in je bila pravi krščanski triumf, tako je izražala vero v vstajenje in naše slovo od pokojnikov le kot začasno, v upanju na ponovno srečanje pri Bogu. Želel bi, da bi bili vsi naši krščanski pogrebi taki.

Pokojni Alexander je bil po rodu Albanec, rojen v Prizrenu leta 1933. V marcu 1962 sem ga v North Brunswicku poročil s Slovenko Marijo Cergolj, doma iz Sli-
vja, Slovensko Primorje. S hčerko in sinom sta živela v
Yarraville, kjer je zdaj tako nepričakovano ostala
družina Mjeda brez gospodarja. R.I.P.

• SV. CIRILA IN METODA, zavetnika naše sloven-
ske cerkve v Kew, bomo praznovali kot običajno na
prvo julijsko nedeljo. Ta dan je že tako tradicionalen,
da ga menda ni treba posebej opisovati. Po slovesnem
bogoslужju v cerkvi se bomo vsi skupaj zbrali tudi v dvo-
rani k domači zakuski. Za postrežbo bodo poskrbele
članice Društva sv. Eme, vse gospodinje pa naprošam,
da kaj prinesejo od doma. Upam, da bo tudi letos ta dan
med nami pristna domačnost, ki nas družini in povezuje v
eno družino božjega ljudstva. K udeležbi vabim vse,
zlasti še tiste, ki so bolj poredko med nami. Izrabite pri-
liko našega proščenja, pa boste videli, kaj pogrešate in
koliko sličnih lepih prilik v našem verskem središču že
šlo doslej je mimo vas. . .

Na vse znane naslove velikega Melbourn bomo pos-
lali ob priliki proščenja tudi običajno pismo s priloženo
kuvertico. Dobrotnikom in sotrudnikom vzdrževanja
verskega središča se že zdaj iskreno zahvaljujem.

• Večerno mašo bomo imeli na praznik sv. Eme
Krške, petek 27. junija. Maša bo za vse članice Društva
sv. Eme in so vse posebej vabljeni k udeležbi. — Dalje
bo večerna maša na prvi petek v juliju (4. julija) in pa na
sredo 16. julija, ko obhajamo praznik Karmelske Mate-
re božje. Vabljeni!

• Naj tukaj ponovim oglas iz prejšnje številke MISLI:

SREČANJE vseh, ki so se v teku let udeleževali mladinske skupine verskega središča, je na vidiku. Zamislili sta si ga dve iz skupine prvega leta — Potočnikova Sonja in Lončarjeva Irena — v želji, da bi se srečali vsi bivši mladinci na domačem večeru s plesom v naši dvorani. Pridružili naj bi se jim sedanji mladinci (naši Glasniki in folklorna skupina), dobrodošli pa so tudi prijatelji in znanci kakor starši. Večer bi bil **na soboto 19. julija od pol osmih dalje**, vstopnina tri dolarje na osebo. Članice Društva sv. Eme so obljubile sodelovanje s skrbjo za kuhinjo. Kar bo večer prinesel dobička, bo šel v Sklad za bodoči DOM POČITKA.

Prirediteljici sta radovedni, kakšen bo odziv. Rade bi predčasno vedele za število udeležencev (bilo bi jima v pomoč zlasti zaradi najema plesne glasbe). Zato naprošata vse bivše in sedanje mladince verskega središča, naj povedo o večeru drug drugemu, **do 15. junija pa gotovo prijavijo svojo udeležbo. Kličejo naj Ireno Lončar na telefonsko številko 347 8937.**

Menim, da je ideja srečanja dobra, saj je vsako zbližanje mladine treba samo pozdraviti. Našim bivšim in sedanjim mladincem bo pripravila prijeten večer ob domačem kramljanju in plesnem razvedrilu. Kot omenjeno, so seveda vabljeni tudi drugi mladi prijatelji in znanci.

Naj dodam: kdor mladincev, bivših ali sedanjih, se ni javil do 15. junija, naj to čimprej stori. Od vseh zavisi, da bo večer prijeten in domač.

Lepa si slovenska pesem,
lepše sploh na svetu ni,
vsepovsod, kjer se razlegaš,
živjaš le priznanje ti.

Izseljenski pesnik
IVAN ZUPAN

MLADINSKI KONCERT

. . . bomo priredili tudi letos, da ostanemo zvesti že petletni tradiciji. Bo kot običajno med počitnicami, na nedeljo, **24. AVGUSTA** popoldne v dvorani melbournskega verskega središča. Veseli bomo, če bo za nastop kaj prijavi tudi iz drugih krajev, drugače pa bo pač krajevnega značaja. Dobiček prireditve je zopet namenjen Fondu za bodoči DOM POČITKA.

Ker bodo glasbeni in pevski nastopi — kakor so bili že dve leti — brez tekmovanja, zato odpadejo tudi pogoji prvih let. Pogoj je le eden: da nastopa slovenska mladina, ki se pravočasno prijavi z glasbeno ali pevsko točko, skupinsko ali posamič. Kdor želi nastopiti, naj do konca julija predloži svoj spored, da ga po dogovoru uskladimo s celoto in ne bo ponavljanja istih pesmi. Zadnji prijavljeni bodo prišli v poštev le, če trajanje koncerta še ne bo izpolnjeno. Zato pohitite! Ustregli boste s tem tudi nam in nam olajšali planiranje prireditve.

Z dobro voljo in sodelovanjem bo tudi ta **MLADINSKI KONCERT** lahko lep uspeh, ki nam bo v domači sproščenosti nudil obilico užitka.

P. STANKO

NAŠE NABIRKE

BERNARDOVEMU

TISKOVNEMU SKLADU:

\$25.- Gabrijel Blažević; \$11.-Rozina Tkalčević; \$10.50 Ivanka Bole; \$10.-Zora Gec, Stanko Plaznik; \$5.-Milan Vran, Janez Albrecht, Tony Tukšar, Ana Renner, Pavlina Pahor, Slavko Habjan, Friderik Nemeč, Ivan Mohar, Jožica Šabec, Josip Burlovič, Lucija Srnec, Toni Urbanc, Franc Šveb; \$4.- Marija Leben; \$3.-Janez Škraba; \$2.- Karla Twrdy, Ignac Kotnik, Zora Pace; \$1.- Kune-gunda Turk, Anton Vidmajer, Jože Žugič, Tinka Urh, Franc Erpič, Viktorija Mrak, Florjan Škraba, Stanko Fatur; \$0.54 Amalia Žerjal.

NAŠIM POSINOVLJENIM

MISIJONARJEM,

TOGO, AFRIKA:

\$50,- Antonija Stojkovič, J.Š. (za lačne); \$10.- Anton Bavdek; \$6.43 dodatek k vsoti melbournske postne nabirke.

SKLAD ZA VIETNAMSKO

BEGUNCE:

\$100.- N.N.; \$50. Antonija Stojkovič; \$5.- Matilda Vrh, Antonija Slavec (za lačne otroke), Stanko Fatúr, Marija Mezgec, Angel Bajt, Bernard Sever.

ZA BARAGOV POSTOPEK:

\$10.- Marija Mezgec.

Dobrotnikom Bog povrni!

• • •

MISLIM boste ohranjevali življenje na tri načine:

... z rednim plačevanjem naročnine, ki je kljub dvigu na pet dolarjev še vedno zelo zmerna;

... z darovi v Bernardov tiskovni sklad, brez katerega bi sploh ne mogli več visokih cen v tiskarni in pa znova povišane poštnine;

... s pridobivanjem novih naročnikov, da listu naklada raste. V prvih petih mesecih letos smo vpisali 28 novih plačilnih naročnikov, kar je razveseljivo in posnemanja vredno tudi v drugi polovici leta. Bodimo apostoli svobodnega tiska!

F. GRIVŠKI:

V O Z

N I K I

POVEST

(11)

Mali Smaren je poklical jesen. Začel je pršeti dež in zdelo se je, da se je vzbudila nova pomlad. Spet so kosci nabrusili kose in kosili otavo. Turščica je dozorevala, velike buče ob njivah so porumenele, grozdje v plantah je zorelo in fige so se napele. Na drevju so visele rumene hruške od prvih drobnic do zadnjih ozimk, ki so jih medili doma. Vse je šlo po stalnem, določenem redu: najprej so spravili domov krompir, za njim so speljali otavo in koncem septembra so začeli močiti in nabijati razsušene sode, orne in ornice.

Mati Marička je bila zakopana v delo. Zelo se je poznalo pri hiši, da ni Tilke. Več tednov je ležala v bolnišnici. Vsi so jo obiskovali, največkrat gospod polir. Ni si upal v mesto Niko. Pobit in osramočen se je umikal ljudem. Samo z gospodinjjo je govoril. Sekal ji je drva, donášal škafe, pomagal na polju in skušal nadomestiti odsotno Tilko. Do septembra je še vozil. Ko je pa Herman odpustil nad polovico delavcev, so morali ostati doma tudi vozniki. Vozil je samo Gregor, tako je odredil cestni nadzornik. Silil je v Gregorja, naj odslovi hlapca. Pa se je za Nikota potegnila mati, češ da je sedaj najbolj potreben in da ji odtehta za dve dekli. Gospodar je odločil, naj ostane pri hiši, dokler se ne vrne Tilka.

V nedeljo po svetem Mihaelu je gospod Herman z avtom pripeljal iz mesta dekle. Med vožnjo ji je razkril dogodek v Ludvikovi kleti. Tilka je navidezno malomarno poslušala, ko ji je na dolgo in široko razkladal, kako je zalotil hlapca z Elzo. Očetu ni povsem verjela. Sedaj pa se je vse podrlo v njeni duši. Zadnja vez z Nikotom se je pretrgala. Polir je znal zvezati pretrgano nit in jo splesti okrog svojega srca. Prevarano dekle se je hotelo maščevati za izgubljeno ljubezen, zato se je dobriko polirju. Pripeljal jo je v vas. Z veseljem jo je sprejela mati in tudi Gregor ji je šel naproti do klanca. Bila je nekoliko bleda v obraz, toda živahna in zgovorna. Gospod Herman ji je kupil lepo obleko, da je bila mestna in gosposka. Prijel jo je pod pazduho in peljal po klanecu, da sta oče in mati

na tihem občudovala njegovo dobroto. Pred hišo so srečali Nikota. Nihče ni odgovoril na njegov pozdrav; kakor da ga ni na svetu, so ga prezrli. Tilka se je naslanjala na polirja. Utrgala mu je v vrtu nagelj in mu zaupno dejala:

«Hvala ti za vse, kar si storil zame. Ti si se največ trudil za moje zdravje!» Oče in mati sta se čudila tej zapeljivosti in nista se mogla dovolj zahvaliti za skrb in pogoste obiske. Zavili so v hišo. Mati je pogrnila mizo, prinesla vina in dišečo gnjat.

V hlevu pa je hlapec Niko spravljal obleko v leseno skrinjo. Kos za kosom je polagal, samo srajco, ki mu jo je kupila Tilka, je obesil na žebelj. Bilo mu je tesno pri srcu. Zaprl je skrinjo, prekrizal roke in se zamislil. V očeh so se mu nabrale solze, ki so se svetile ob okajeni svetilki. Zdirjal je po dvorišču. Ob potoku se je ustavil. Lepa jesenska noč je svetila v živahne valčke, ki so se prerivali med kamnjem in hiteli navzdol. Z njimi je hitela njegova sreča, ovita v prelepe sanje, ki so se odbile v skalah. Za roko je že držal to jasno srečo, pa mu je ušla kakor megla. Tilke ni obsojal! V dno duše pa je mrzil onega, ki mu je zlobno ukradel najdražje na svetu. Stisnil je pesti in v srcu mu je vstala črna misel: «Ubijem ga!» Ko je to misel izrekel, ga je preletel strah. Ptiči, ki so peli po grmovju, so preplašeno zafrfotali. Na koritu je Janez napajal živino. «Še k njemu grem!» je sklenil.

«Z Bogom, Janez!» je začel.

«Kam pa greš?»

«Proč!»

«Vsi bomo morali proč! Ta prekleti vrag nas bo zadavil. Ob vožnjo nas je pripravil, s ceste nas je pogнал, da bi crkali ob zapuščenih njivah. Niko, imaš pogum? Enkrat udariva, pa bo maščevano vse zlo! Še nočoj, preden odideš!»

«Zame nima več pomena! Če hočeš, se lahko maščuješ ti. Nekaj mi še teži srce! Radi Elze bi rad s teboj govoril. Pa ti bom pisal. Zdrav bodi, Janez!» Roko mu je stisnil in skočil čez zid v zelnik. V hlev je šel in tresljal po vratu konja, ki sta ga začudeno gledala z velikimi očmi. Zgrabil je leseno skrinjo, jo pogнал na ramo in s trdimi koraki stopil v vežo.

Vsi so obstali.

«Z Bogom, gospodar! Jaz odhajam!» Nič ni dejal Gregor, le nadzornika je ošinil s pogledom. Gospod Herman se je obrnil v kot in pljunil na tla. Tilka je prezirljivo gledala v steno. Samo mati Marička je vstala in Nikotu ponudila roko: «Pa z Bogom hodi!»

«In pazi, da še koča ne povoziš ali pa zmečkaš!» je strupeno siknil polir. S Tilko sta se zasmejala. Ta smeh je zadel Nikota v dno srca. Že je imel v ustih grozno besedo, pa jo je pogoltnil. Nagloma se je obrnil in izgubil skozi vrata v temo. Opotekal se je do klanca. Vse je vrelo v njem in neizrekljiva bolelost mu je stiskala srce. Noge so mu zastale. Zvlekel se je za grm in sedel na skrinjo. Zagrebel si je roke v glavo in zajokal.

Gospod polir se je poslavljajal. Prirežal se je iz hiše in

ŠKOFJA LOKA z gradom ni znana le po današnjem Izseljenskem pikniku, ampak tudi po nečloveških mučenjih vrnjencev v smrt junija 1945.

Umrli smo . . .

Umrli smo, vi ste jokali.
Čemu le? Saj nam je lepo.
Iz nas ciklamni so pognali,
ki jih rdeči v večer nebo.

Splahnele gube so in žulji,
ne utesnjuje nas več čas.
In včasih prilete metulji
s pozdravi toplimi do nas.

Res, Bog je mir. Tu je lepo,
prosojno vse kot med kristali.
A ko bi mogli, bi jokali,
jokali, ker je vam hudo. . .

BRANKO ROZMAN

vodil za roko Tilko. Stara dva sta ga spremila na dvorišče in se mu klanjala.

«Pospremi me do klanca, Tilka!» je vabil dekle.

«Tako se vrnem!» je dejala. «Kar v veži pustita luč!» Tesno objeta sta stopala po klanecu. Niko se je splazil za grm. Videl je, kako je po ozari hušknila senca. Vlekel je na ušesa, pa ni mogel razumeti besed. Tiho sta govorila ter se ustavila tik za grmom. Slišal pa je razločno besedo Elza. Na lastne oči je videl, kako mu je padla v naročje. Nadzornik Herman je odhajal po klanecu, žvižgal je in mahal z roko. Ko se je skrila za ovinkom, je Niko planil pokoncu. Zdirjal je za Tilko ter jo prestregel sredi klanca. Deklica se je prestrašena umaknila.

«Kaj iščeš?» je zakričala.

«Teba, Tilka! Samo eno besedo mi privoščim, potem grem po svetu in nikdar več se ne bova srečala!»

Stegnila je roko in s kazalcem pokazala kakor psu: «Marš! K Elzi pojdi, nesramnež! Med nama je vse končano. Izgini, sicer pokličem Hermana!» Niko je trepetal. Skočil je za grm, zagrabil skrinjo in se spustil nizdol. Pod klancom se je vzravnala senca, skočila je preko zidu. Zasllišal je kletev, ki ji je sledil udarec in nato zategel krik. Pred njim se je zvalil na tla nadzornik. Po brežini pa je bežal Janez in se skrila ob potoku.

Pred hišo se je zasvetila luč in temo je pretresel divji krik: «Ježeš, Marija! Ubil ga je!» Niko je zbežal. Dirjal je po njivah, skakal čez jame in izgubil v temo.

Druge jutro so ga ulovili v kamnolomu, kamor se je skrila v votlino. Vklenili so ga in odgnali v ječo.

Nadzornika so pa prepeljali v bolnišnico, kjer se je zdravil. Obiskovala ga je Tilka, dokler se ni čez dober mesec vrnil v vas.

Delavci, ki so brez posla pohajali po vasi, so kletali nadzornika. «Škoda, da ga ni bolje usekal!» so govorili med sabo.

«Pa je res škoda!» je pritrjeval Petrov Janez.

Niko pa se ni več povrnil. Izginila je za njim sleherni sled.

(Dalje prih.)

Motiv iz Vipave

KNJIGE!

KNJIGE!

KNJIGE!

“HVALIMO GOSPODA”

je v obliki ličnega molitvenika v domovini izdana zbirka vseh naših ljudskih cerkvenih pesmi. Dodane so tudi razne molitve, v delu o sveti maši pa tudi vse štiri evharsistične molitve. Knjiga je zares dobrodošla zlasti vsakemu, ki ljubi cerkveno petje, saj je v njej kar 527 pesmi z notami. Cena je pet dolarjev (poštnina posebej).

Kot omenja v tej številki p. Valerijan, smo v Avstraliji to pesmarico ponatisnili v občutno skrajšani obliki. Dobite jo lahko za ceno dveh dolarjev.

“POLITIKA IN DUHOVNIK”

je naslov novi knjigi, ki je izšla v samozaložbi, tiskala pa jo je v Celovcu Mohorjeva tiskarna. Njen pisec je Msgr. Ignacij Kunstelj, bivši dolgoletni duhovnik Slovencev v Angliji ter vrhovni dušni pastir Slovencev po svetu, ki zdaj v Nemčiji uživa svoj zaslužen pokoj.

Knjiga je domače pisana avtobiografija, zato se prav prijetno bere. Dodan ji je Kunstljev članek “Naponi in premiki”, ki govori v glavnem o marksizmu in je bil objavljen že pred leti. Vsekakor zanimivo branje za vsakega ter marsikomu nov korak za razumevanje naših medvojnih razmer.

Knjiga je na razpolago pri MISLIH za ceno dveh dolarjev. Poštnina v tej vsoti seveda ni vključena.

— Upravnik

Nekaj o ljubljanski nadškofiji

APRILSKA številka MISLI nam je na uvodnem mestu sporočila nepričakovano novico, da je ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Jožef Pogačnik odšel v večnost. In to komaj dvanajst dni potem, ko je predal svoje mesto novoizvoljenemu nasledniku, sedanjemu nadškofu in metropolitu dr. Alojziju Šuštarju.

Ob tej priliki menda ne bo napačno, ako malo pogledamo stoletja nazaj v zgodovino ljubljanske škofije oz. nadškofije. S tem namenom sem premetal svoje številne papirje in papirčke, med katerimi naj bi bil tudi seznam ljubljanskih škofov. Pa sem za čuda hitro našel zaželjeno. Tako bralcem MISLI lahko postržem z imeni vseh dosedanjih ljubljanskih nadpastirjev.

Ljubljansko škofijo je potrdil z uradno listino ali bulo papež Pij II. dne 6. septembra 1462, torej trideset let pred znamenito letnico, ko je Krištof Kolumb odkril Ameriko. Slovensko ozemlje je bilo do takrat še vedno razdeljeno z mejno reko Dravo med dve najmočnejši misijonski središči (razdelitev je uredil že cesar Karel Veliki leta 811): Oglej in Salzburg. Ozemlje južno od Drave je spadalo pod oglejskega patriarha, solnograški nadškofje pa so imeli severni del od Drave. Kot vemo iz zgodovine, so se takrat svetni vladarji zelo vtikali v cerkvene zadeve. Ne sme nas zato čuditi in motiti, da je v smislu državnega cerkvenstva tiste dobe ljubljansko škofijo ustanovil takratni avstrijski cesar Friderik III. (z listino dne 6. decembra 1461). Potrdil pa jo je skoraj leto kasneje papež Pij II., ki je bil svoj čas cesarjev tajnik, nato tržaški škof in kasneje kot kardinal papežev svetovalec za Oglej in Nemčijo. Datum na listini njegove potrditve je šele datum rojstva nove škofije. Papež je tudi določil Ljubljano za novi škofijski sedež.

Vseh ljubljanskih škofov je v teku dobrih pet sto let dvaintrideset. Sledili so si takole:

1. Žiga grof Lamberg 1463 - 1488;
2. Krištof pl. Rauber, knezoškof 1488 - 1536;
3. Franc baron Kacijanar 1536 - 1543;
4. Urban Textor 1543 - 1558;

5. Peter pl. Seebach 1558 - 1568;
6. Konrad Adam Glušič 1570 - 1578;
7. Baltazar Radlič 1579;
8. Janez Tavčar 1580 - 1597;
9. Tomaz Hren 1597 - 1630;
10. Rajnald Skrlič (Scarlichi) 1630 - 1640;
11. Oton Friderik grof Buchheim 1641-1664;
12. Jožef grof Rabatta 1664 - 1683;
13. Žiga Krištof grof Herberstein 1683 - 1701;
14. Ferdinand Franc grof Kuenburg 1701 - 1711;
15. Franc Karel grof Kaunitz 1711 - 1717;
16. Jakob Viljem grof Leslie 1718 - 1728;
17. Žiga Feliks grof Schrattenbach 1728 - 1742;
18. Ernest Amadej grof Attemas 1742 - 1757;
19. Leopold Jožef grof Petazzi 1760 - 1772;
20. Karel Janez grof Herberstein 1772 - 1787;
21. Mihael baron Brigido, knezonadškof 1788 - 1806;
22. Anton Kavčič 1807 - 1814;
23. Avguštin Gruber 1815 - 1824;
24. Anton Alojzij Wolf, knezoškof 1824 - 1859;
25. Jernej Vidmar 1860 - 1875;
26. Janez Zlatousti Pogačar 1875 - 1884;
27. Jakob Missia (poznejši kardinal) 1884 - 1898;
28. Anton Bonaventura Jeglič 1898 - 1930;
29. Gregorij Rožman 1930 - 1959;
30. Anton Vovk, kasneje nadškof 1959 - 1963;
31. Jožef Pogačnik, nadškof, kasneje tudi metropolit 1963 - 1980;
32. Alojzij Šuštar, nadškof in metropolit 1980 - . . .

Ljubljansko škofijo je za njeno petstoletnico papež Janez XXIII. dne 22. decembra 1961 povzdignil v nadškofijo, ljubljanskega škofa pa v nadškofa. Ta čast je kot prvega doletela tedanjega škofa Antona Vovka, ki si jo je brez dvoma tudi zaslužil. Vodil je ljubljansko škofijo v težki povojni dobi (od leta 1945 kot generalni vikar, nato kot pomožni škof in apostolski administrator (1946-1959), do imenovanja za nadškofa pa kot rezidencijalni škof. Pri vršitvi svoje nadpastirske službe bi kmalu prejel mučeništvo: komaj so mu rešili življenje, ko so ga na birmovanju polili z bencinom in zažgali, a posledice je trpel prav do smrti. Kot prvi nadškof je bil Anton Vovk slovesno umeščen 4. marca 1962.

Novi in še večji korak je bil storjen 22. novembra 1968, ko je papež Pavel VI. ustanovil za vso Slovenijo posebno cerkveno pokrajino. Za njenega metropolita je imenoval tedanjega ljubljanskega nadškofa dr. Jožefa Pogačnika. Slovesna razglasitev metropolije je bila dne 19. marca 1969.

Menim, da so ti podatki vredni objave. Morda bo do za marsikoga le zanimivi.

JANEZ PRIMOŽIČ

IZPOD TRIGLAVA

TIK PRED SMRTJO je prejel metropolit in ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik celo odlikovanje: režim mu je podelil "red republike z zlatim vencem" ob vstopu v zaslužni pokoj. Časopisi so seveda to napihnili in izrabili v stalno ponavljano "ugotovitev", da so razmere med državno oblastjo in Cerkvijo urejene. Nič jim ni bilo ljubo, da je po smrti med podrobnimi podatki, iz življenja pokojnega nadpastirja ponovno prišlo na dan tudi njegovo "prvo odlikovanje" iz rok istega režima: **pet let, šest mesecev in pet dni** je trajalo. Iz podatkov namreč vzemo, da je bil nadškof Pogačnik trikrat zaprt: v ječi je bil od 12. januarja 1946 do 17. oktobra 1950, od 30. aprila 1952 do 30. maja 1952 in pa od 26. septembra 1953 pa do 29. julija 1954. Skupno zneso kazni za njegove "zločine" nekaj dni več kot 66 mesecev, točneje pa pet let, šest mesecev in pet dni.

TAKOLE jadikuje ljubljansko "Delo" v enem izmed člankov svoje izdaje 23. februarja letos: "Delavsko geslo s konca devetnajstega stoletja, naj delovnik traja csem ur dnevno, v jugoslovanskem prostoru že lep čas ne velja več. Pa ne zato, ker imamo uveden 42-urni delovni teden, temveč ker vsi podatki dokazujejo, da v Sloveniji in Jugoslaviji dejansko delamo pet ur na dan. Predsedstvo zveze sindikatov je novembra lani zaskrbljeno sporočilo, da smo leta 1978 **izgubili nekaj deset**

Rojaki v CANBERRI in okolici!

Obrnite se na nas za vsakovrstna avtokleparska dela, avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasebno in za vse večje zavarovalnice.

TOWING SERVICE — 24 UR DNEVNO!

A. & A. SMASH REPAIRS

20 KEMBLA ST., Fyshwick, A.C.T.

Telefon delavnice 80 6106, na domu 88 6263

Priporoča se rojak JADRAN BOŽIČ

milijard dinarjev oziroma okroglih pet odstotkov narodnega dohodka, ker se je nabralo za 84 milijonov delovnih dni izostankov z dela. V Sloveniji vsak dan ne pride na delo približno 42.000 delavcev ali pet odstotkov zaposlenih. Večina seveda ostaja doma zaradi bolniškega dopusta. Toda razmeroma številni so primeri, ko je delovna nedisciplina vzrok za 'plave' dneve. Po novoletnih praznikih je bila v gradbeništvu, komunalnem gospodarstvu in prometu prava katastrofa. Ti soči ljudi so si prostovoljno podaljšali praznovanje, kar je povzročilo resne motnje v gospodarskem vsakdanjiku."

PO ZADNJIH objavljenih podatkih je v Sloveniji zaposlenih 80 odstotkov žensk v starosti od 25 do 40 let. Tako so povedali na razgovoru o družboekonomskem položaju Slovenk, ki sta ga nedavno organizirala ZSDL in pa zavod SRS za družbeno planiranje. Razgovora pa se je, kot omenjeno, udeležilo kaj malo ljudi.

NAJVIŠJE slovensko letno odlikovanje v umetnosti — Jakopičevo nagrado — je letos prejel akademski slikar in grafik Boris Jesih. Podelili so mu jo 11. aprila v Ljubljani.

"PLESAT ME PELJI" je naslov knjige, ki je nedavno izšla v Ljubljani. Je knjižna izdaja slovenskih plesov in hkrati priročnik za folklorne skupine. V njej je opisanih nad sto plesov in tudi zapisanih v mednarodni plesni pisavi (kinetografiji), zraven pa ima še notne zapise in besedila pesmi. Vsekakor bo prišla prav tudi našim zdemskim folklornim skupinam, saj smo že večkrat brali v domačih listih, da prav zdomci še močneje ohranjajo folklorne plesne kot pa domovina sama. Vsekakor vedo, kaj jim pomenijo za ohranjanje kulture.

ZANIMANJE za kmetijstvo bi doma radi vzbudili med mlado generacijo, ki žal tako rada zapušča kmetije in hoče v tovarne. V ta namen je Kmetijski zavod iz Ljubljane pripravil 23. marca v Cerknici tekmovanje z naslovom "Mladi in kmetijstvo". Tekmovali so mladinske skupine iz Cerknice, Stične, Medvod, Kamnika, Gabrovke, Vrhnike, Grosuplje, Logatca in Domžal. Največ znanja s področja živinoreje, poljedelstva, sadjarstva in kmetijske zakonodaje so pokazali mladi tekmovalci iz Stične. Drugo mesto je dosegla skupina iz Medvod, tretje mesto pa Kamničani.

CELJANE imajo pa komarji posebno radi, pišejo domači listi. Lani je bilo v Celju in okolici sila pritožb zaradi komarjev. Enota za socialno medicino in higieno je začela raziskovati razširjenost tega mrčesa v celjski občini. Število gre res v milijone, niso pa našli med komarji prenašalcev malarije ali pa rumene mrzlice. Dočim prenašanje kakega drugega virusa v tem letu ni izključeno. Računajo, da bo letos število celjskih komarjev kakih deset milijonov (ubogi Celjani!), od tega pa največ za Bukovžlakom, okrog Lopate in pa v Šmarjeti.

ZVEZA komunistov Slovenije ima po zadnjih objavljenih podatkih 116.000 članov v okrog 5000 "osnovnih organizacijah". Lansko leto je sprejela 6.127 članov, kar je najnižja številka v zadnjih petih letih. Tudi je bilo rečeno, da je to celotno število sprejela le ena tretjina "osnovnih organizacij", dve tretjini nista včlanili nobenega novega člana v svoje vrste.

Med lanskimi novimi člani je bilo največ delavcev in študentov, najmanj pa kmetov. Kmetov je bilo v celotnem številu novih članov — samo osem.

MARIBOR je 8. aprila odprl svoj peti sejem gostinske in gospodinjske opreme. Letos je razstavljajo nad sto podjetij iz Jugoslavije. To je bil letos tudi prvi od sejmov na mariborskem razstavišču: sledilo mu jih bo še sedem v teku bodočih mesecev.

V **TRŽAŠKI "MLADINKI"** sem bral v rubriki "Pisma" tudi vrstice zamejskega Slovenca, ki opisuje skupinski obisk Slovenije: z avtobusom so tržaški rojaki obiskali Cankarjevo Vrhniko in Sveto Trojico na koncu Klanca, nato so se odpeljali tudi na ogled Postojnske jame. Tam pa se jim je pripetilo tole, kar je na vse naravnost zelo mučen vtis:

"... Ko smo se pri blagajničarki pozanimali za ceno vstopnic za skupine in nedorasle in jo vprašali, če morda veljajo polovične cene tudi za nas, se je pozanimala od kod smo. Ko je pa izvedela, da prihajamo s Tržaškega, se je namrdnila, zadobila tog uradniški in nepopustljiv izraz ter kar precej pikro dodala: 'Cena za vas je kot za tujce. Polovična cena je samo za naše!'"

Plačali smo zahtevano vsoto, si pod mučnim vtisom ogledali jamo, ki nas ni 'ogrela' s svojimi lepotami, a se nismo mogli znebiti občutka, da povsod, kjerkoli smo ali kamorkoli gremo, se do nas zamejskih Slovencev hoté ali nehoté vedejo po mačehovsko. To ni bil le enkratni primer. Kar vsiljuje se nam misel, da jim je vseeno, ali smo tu ali izginemo. Vedno znova pa se

poraja v nas občutek, da se moramo opirati le na lastne sile, pa čeprav ne premočne. Vprašujem se, na koga je le mislila, ko je izrekla besedo 'naši?'"

Tržaškim rojakom v tolažbo naj napišem, da pri Postojnski jami tudi zdomski Slovenci veljamo za **tujce** in plačamo vstop kot **tujci**. Častijo nas samo na škofjeloškem Izseljenskem pikniku kot **svoje in drage in nepozabne rojake**, ki se jim v tujini toži po rodni grudi. Seveda tudi Izseljenski piknik ni zastoj — tuja valuta ga vzdržuje. Kaj poceni so samo besede preko mikrofona, ki ganejo zdomce, da pozabijo, da so **tujci** pri obisku Postojnske jame (in najbrž še marsikje).

LIPICO, znano kobilarno, je lani obiskalo rekordno število obiskovalcev. Našteli so jih nad 190.000. Pravijo, da bodo z razno propagando skušali letošnji obisk še povečati: radi bi dosegli z obiski številko 200.000.

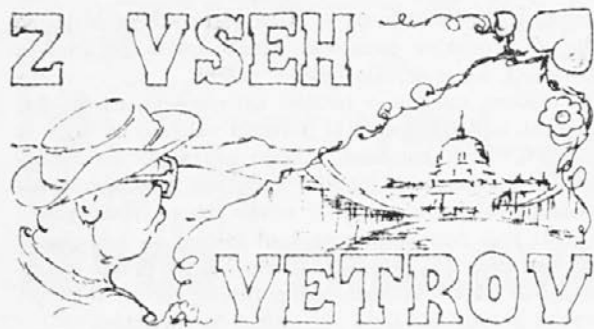
ATOMSKA elektro-centrala v Krškem ne prispeva dovolj denarja. Ponuja 90 milijonov dinarjev, a občina hoče 130. Ker pri gradnji tega objekta niso upoštevane dovolj varnostne mere okolja, kritika med občani narašča.

STARODAVNO samostansko cerkev v Kostanjevici na Krki je že poldrugo desetletje zamakal dež, kar je povzročilo, da se je zdaj nad še edinim ohranjenim kapitlom udrla stranska ladja. Poslopje je kulturni spomenik prve kategorije in torej "pod spomeniškim varstvom". Morda se bodo odgovorni vsaj zdaj zganili,

RADENSKO slatino pije domala ves svet in vedno več jo izvažajo na vse konce in kraje. Nekje pa se je zataknilo — pri steklenicah. Zakaj nima tako uspešno podjetje dovolj zaloge novih, je težko razumeti. Vsekakor se stare ne vračajo dovolj hitro in v zadovoljivem številu. Pomanjkanje je tako občutno, da je Radenska zdaj pozvala vse učence slovenskih šol, naj zbirajo in vračajo steklenice.

Radlje ob Dravi

NOVI beograjski nadškof **Alojzij Turk** je prejel škofovsko posvečenje dne 20. aprila. Za to priložnost so beograjski katoličani in njihovi prijatelji napolnili veliko Plečnikovo cerkev sv. Antona ter tudi zavzeto sodelovali pri obredih. Med raznimi predstavniki so bili tudi številni člani diplomatskega zbora, saj je med osebjem raznih ambasad tudi precej katoličanov, ki se redno udeležujejo katoliške maše in novega nadškofa že dolgo poznajo. Pa tudi med Srbi je bil g. Turk zelo priljubljen, zato je bilo med prisotnimi tudi precej pravoslavnikov.

Za škofovsko geslo si je novi nadškof izbral tole besedilo: "**Gospod, če sem potreben Cerkvi, ne bežim od žrtve!**" Pomembne besede. Saj je sam izjavil, da v svojih letih visokega imenovanja ni niti najmanj pričakoval. Pa je očitno potreben Cerkvi in nič ne dvomimo, da ji bo dobro služil. Bog daj, da dolgo vrsto let!

Nadškof **Alojzij Turk** je najbrž tudi edini nadškof na svetu, ki je obenem urednik. Že dolga leta je namreč urejeval beograjski verski mesečnik "**Blagovest**". Ker nima nikogar, da bi prevzel uredništvo, ga bo moral tudi kot nadškof še nadaljevati. Ena odgovornost več — poleg številnih škofovskih dolžnosti.

"**ŽELEZNA MAGGIE**" pravijo angleški ministrski predsednici **Margareti Thatcher**, tako odločno voljo kaže pri vodstvu angleške vlade. Pa tudi v svojem verskem prepričanju kaže odločnost, zaradi katere jo mnogi občudujejo. Je prepričana vernica anglikanske Cerkve. O tem je sama izjavila ob neki priliki tole: "Bila sem vzgojena v zelo vernem okolju. Vsako nedeljo smo redno zahajali v cerkev in sicer kar dvakrat: dopoldne k bogoslužju, popoldne k verouku. Starši so nas vzgajali,

IMATE NAMEN POTOVATI?

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki se odpravljajo na pot) bo uredil za Vas vse potrebno!

Čez dan:

72 Smith Street,
Collingwood, Vic. 3066
Tel. 419 2163 in 419 1584

Po urah:

1044 Doncaster Rd.,
E. Doncaster, Vic. 9109
Telefon: 842 1755

da se moramo kot kristjani sami odločati po svoji vesti, da se smemo slepo hoditi za drugimi po zlojnejši poti. . . Kot kristjanka se ne vdajam utopijam in jasno mi je, da nobena socialna ureditev človeka ne more narediti popolnoma dobrega in popolnoma srečnega. . . To lahko pride samo od Kristusa in njegovega nauka, Cerkev pa mora biti orodje, da se to uresniči."

ODKAR je **Castro** odprl meje in objavil, da pušča svoboden odhod, je tisoče in tisoče **Kubancev** zapustilo **Kubo**. Največ jih z ladjami in ladjicami prihaja čez morje v **ZDA**, kjer po **Floridi** polnijo zasilna taborišča in **Amerika** zanje ne more dovolj hitro najti ne mesta in ne zaposlitve.

Med **Kubanci** samimi se pojavljajo glasovi, da **Castro** namenoma pošilja med temi ubežniki tudi vrsto domačih kriminalcev. Odprl naj bi baje vrata zaporov ter kriminalce pognal na morje. Predstavljali naj bi kar čeden odstotek v **ZDA** pribeglih **Kubancev**.

Ameriška vlada zadevo preiskuje: da se reši nezaželenih elementov, ako je res kaj resnice na tem. Morda pa **Castra** moti, da tisoči nočejo njegovega rdečega raja, pa bi rad vsem ubežnikom nadel nalepko zločincev. . .

LETOS je minilo dvajset let, kar je umrl kardinal **Alojzij Stepinac**. Obletnice so se javno spomnili 10. februarja v zagrebški stolnici, kjer je opravil mašo zadušnico zagrebški nadškof **Franjo Kuharić** skupaj z redovnimi predstojniki, kanoniki in številno duhovniščinno. V pridigi je nadškof orisal **Stepinčev** življenje in težke čase, v katerih je živel, pa ves čas sledil v svoji zavesti trojni luči: veri, upanju in ljubezni. Vedno je želel samo dobro svojemu in vsakemu narodu, pomagal vsakemu človeku brez obzira na njegovo prepričanje, vero in narodnost. Zgodovina bo še imela čas, način in možnost, da v polni nepristranosti preuči vse dogodke, dejstva, okoliščine in vso dramatično in tragično napetost dobe, v kateri je deloval, govoril in trpel (tudi kot "proti ljudski zločinec") nadškof **Stepinac**. Brez strahu za njegovo čast čaka hrvatski narod, vsi jugoslovanski narodi in vesoljna Cerkev to sodbo zgodovine, je podudril nadškof **Kuharić**.

Znano je, da ima **Stepinčev** grob za glavnim oltarjem zagrebške stolnice stalne obiskovalce. Tam molitev ne preneha, kakor tudi ne zmanjka svežega cvetja in prižganih sveč. Iz vsega tega diha ljubezen, ki kliče ljubezen in odpušča pretekle krivice.

PO ZADNJI Cerkveni statistiki je na svetu 2.651 samostanov redovnih sester s strogo klavzuro (npr. klaris, karmeličank . . .), kar pomeni, da smejo redovnice zapustiti samostan le v izjemnih primerih. V teh samostanih je 62.743 sester: v Evropi jih je 43.390, v obeh Amerikah 15.629, v Aziji 2.289, v Afriki 1.026 in v Oceaniji 309.

FBI in razni ameriški policijski uradi skušajo zasledovati razvoj terorizma med skupinami jugoslovanskih priseljencev. Pa očitno nimajo dosti uspehov, saj je položaj navadno tako zapleten, da **FBI** in policija sploh

ne moreta ugotoviti, katera takozvanih jugoslovanskih skupin je odgovorna za atentat. To se je zgodilo tudi pri bombnem napadu na podružnico Jugobanke v New Yorku letos 17. marca. Aktivne so tri strani: hrvaški separatisti, ki želijo neodvisno državo Hrvaško, dalje srbski nacionalisti, ki nasprotujejo jugoslovanskemu komunističnemu režimu in hrvaškim separatistom; tretji pa so agenti jugoslovanske tajne policije, ki skušajo infiltrirati emigrantske organizacije po ZDA in so vedno pripravljene strahovati jugoslovanske priseljence. Po mnenju izvedencev so ti zadnji zmožni delati tudi atentate, za katere bi potem padla krivda na katerokoli prvih dveh skupin, samo da bi s tem mazali dobro ime protikomunističnih organizacij.

Da je zadeva še bolj zapletena, omenja novinar Pear časopisa "The New York Times" še obtožbe mnogih iz prvih dveh skupin, ki dokazujejo, da so razni člani ameriške policije povezani z agenti UDBE in da FBI ne nastopa dovolj odločno proti aktivnosti teh agentov, ki špijonirajo po ZDA za bivšimi jugoslovanskimi državljani.

SLOVENSČINA je bila sprejeta kot učni predmet na Illinois univerzi, Champaign, Illinois, ZDA. V tem je uspela skupina, ki je organizirala slovensko udeležbo na Mednarodni razstavi iste univerze letos v marcu. Zlasti se je za to potegovala slovenska študentka, ki je morala tudi pred profesorji utemeljiti prošnjo. Vsekakor gre za idealizem mladih ameriško-slovenskih študentov in je nanj vsa Slovenija v svetu lahko samo ponosna.

Prvi tečaj slovenščine na oddelku za poučevanje jezikov univerze Illinois se bo pričel v drugem semestru ali v začetku jesenskega pouka letos.

KAZALO je zadnji čas, da bo prenehala slovenska fara sv. Cirila v New Yorku. Faranov je vedno manj; stari umirajo, novih ni... Vendar so na prošnje frančiškani končno vrnili Ameriki p. Roberta in newyorški slovenski srenji bo do nadaljnjega podaljšano življenje. Rojakom ni bilo niti treba oddati 500 podpisov, ki so jih zbrali, da bi podprli svojo prošnjo pri kardinalu. Newyorški nadškof kardinal Terence Cooke je v pismu škofu Leniču izrazil veselje, da bodo frančiškani še nadalje skrbeli za New York.

Newyorška slovenska fara ima že visoke jubileje in za sabo dolgo zgodovino. In že pred dvajsetimi leti je bilo precej govora, da je ni več vredno vzdrževati z duhovnikom. Kot izgleda, jo tudi zadnji dve desetletji nista tako izčrpali, da ne bi se živela. Dokler bo pač slo...

KORAN se čuti ogroženega, a danes ne po križu, ampak po srpju in kladivu. Predstavniki 39 muslimanskih držav treh kontinentov so zborovali v pakistanski predstolnici Islambad. Predstavljali so 700 milijonov častilcev Alaha ter se razgovarjali o perečih problemih. Glavni je bil vsekakor Afganistan, kjer se po ruski zasedbi muslimanski svet čuti močno ogrožen.

Svetovni novinarji so še vedno mnenja, da so se sovjeti z intervencijo oz. okupacijo v Afganistanu zaleteli. Tamkajšnji gverilci prejema danes podporo vsega muslimanskega sveta. Znano je: če ima gverila meje do prijateljskih držav, kamor se lahko zateka in odkoder ji stalno prihaja pomoč, je skoro ni moči premagati. To so izkusile ZDA v Vietnamu, tega se zavedajo komunisti v latinski Ameriki – to sedaj v Afganistanu izkuša tudi ZSSR.

TUDI za Francoze trdijo, da je čezmerno uživanje alkoholnih pijač zanje postalo že prava narodna bolezen. Zaradi zastrupitve z alkoholom umre na leto 32 000 Francozov. Po statistiki je pijača kriva v Franciji polovice samomorov in seksualnih zločinov, tretjine cestnih nesreč in petnajst odstotkov nezgod pri delu.

Poročila trdijo, da je napak mnenje, da "je bilo vedno tako", le da včasih niso delali statistik. Uživanje alkohola se stopnjuje, številke se dvigajo iz leta v leto. In kar nihče ne pride stvari do dna, da bi navedel vzroke in ustavil naraščajoče številke...

HORVATH SCHOOL OF MUSIC

*Poučujem harmoniko (slovenske pesmi!)
na domu kjer koli v Melbournu
(za A.S.A. in A.M.E.B. izpite in spričevala)
Prodajam tudi harmonike.*

PETER HORVATH
23 SALISBURY RD., ASHWOOD, VIC. 3147
TELEFON: 277 6148

E.Z. OFFICE MACHINES

Zastopnik podjetij Olympia in Adler strojev
se melbournskim Slovincem priporoča
za prodajo novih in starih pisalnih,
računskih in podobnih strojev vseh znamk.
Izvršujemo vse vrste popravil!
V zalogi imamo slovenske črke ČŠŽ,
ki jih Vaš pisalni stroj morda še nima.

EMIL ZAJC

Telefon:
544 8466

9 Tennyson Ave.,
CLAYTON, Vic. 3169

K O T I Č E K

POŠTA

naših mladih

ANGEL SMRTI

ZVONČEK TAM V DOLINI
POZVANJA PRAV MEHKO.
POKLICAL ANGEL SMRTI
NEKOGA JE V NEBO.

NA PRAGU MATI JOČE —
NJEN SINKO JE UMRL.
KDO REVI ZAPUSČENI
BO SOLZE Z LIC UTRE!

ŽE ANGEL K NJEI SE SKLANJA:
"OJ MATI, NE ŽALUJ!
TVOJ SINKO ZDAJ V NEBESIH
PREPEVA Z NAMI, ČUJ!"

PRISLUHNE MATI, SLIŠI
ZBOR ANGELOV NEBA —
IN SKOZI SOLZE GRENKE
SE SLADKO NASMEHLJA.

Mirko Kuncič

DRAGI OTROCI!

Tu objavljeno sliko sem "ukradel" iz izdaje sporeda z naslovom:

30th PRESENTATION NIGHT — MISS TEENAGE OF VICTORIA QUEST 1980.

Med 96 kandidatinjami je bila letos tudi naša **ANDREJA VUČKO** in med prvimi desetimi od deklet, ki niso imele sponzorja, ampak so se samostojno priglasile ter od oktobra lanskega leta na svoje zbirale darove. Da ob-

REŠITEV uganke v zadnjem Kotičku so poslali samo trije in vsi trije so napisali tudi nekaj o letošnjem materinskem dnevu. Ker so vsi iz Viktorije, moram Viktorijčane posebej pohvaliti. Le kje je ostal Sydney, kje Brisbane in Adelaide ter druge nasebine? Morda je bil vzrok v tem, ker je bila zadnja številka tako kasna. . . Vsekakor upam, da bodo drugič tudi od drugod spet bolj pridni.

Rešitev uganke se glasi: Morska žival je **KIT**, pri šivanju služi **NIT**, obilno kosilo pa pove, da je vsakod **SIT**. Žreb je določil nagrado **Veroniki Smrdel**.

Dragi striček! Za materinski dan sem mamiči kupila rože in tudi prvič sem ji karto napisala po slovensko. Bila je zelo vesela. Ta dan ni smel mamice nobeden jeziti, tudi moja sestra Barbara ne. — Pošiljam tudi uganke. — **Veronica Smrdel**, 8 let, Bulleen, Vic.

Dragi striček! Zelo težko sem čakala materinskega dneva. Mamiči sem dala malo darilo in ji pokazala, da jo imam rada. Na materinski dan sem bila tudi na proslavi v Kew, popoldan pa še na Planici. Bilo je zares lepo in tudi sončni dan smo imeli. — Pozdrave Kotičkarjem! **Sonia Rotar**, 8 let, Mulgrave, Vic. (Prilagam tudi uganke!)

Dragi striček! Rešitev uganke je: **KIT-NIT-SIT**. Za materinski dan pa sem svojo mamičo razveselil pri proslavi z nastopom na odru in ji zapel slovensko pesem. Rekla mi je, da je bil to njen najlepši dan. Druge dneve me mora velikokrat opomniti, ker z bratom preveč klepetava po angleško. Pri naši cerkvi hodim v slovensko šolo, vsako nedeljo pa tudi ministriram pri slovenski maši, kar imam zelo rad. Lep pozdrav! — **Eddy Zupan**, 10 let, Kew, Vic.

jasnim: tu ne gre za izbor lepote, ampak dekleta se ponudijo v službo skupnosti s tekmovanjem, katera bo več nabrala. Letos so nabirale za pomoč otrokom, ki so predčasno rojeni: celotna akcija je za melbournsko žensko bolnišnico zbrala ogromno vsoto \$4,700.000. Prav namen nabirke je ganil Andrejo, da se je pridružila: nje-na mlajša sestra (dve ima: Heleno in Marijo) je bila namreč zaradi predčasnega rojstva dolgo v inkubatorju ter so jo komaj ohranili pri življenju. Zato Andreji ni šlo, da bi dosegla prvo mesto: nabrala pa je lepo vsoto 5,432 dolarjev, srečala mnogo odličnih osebnosti in tudi predstavila javnosti slovensko ime. Vredna je naših iskrenih čestitk!

Andreja živi v melbournskem okraju Glenroy, kjer obiskuje letos zadnji razred Glenroy High School in se pripravlja na maturo. V šoli je vseskozi odličnjakinja in hoče postati zdravnica. Je iz prekmurske družine, a rojena leta 1962 že tu v Avstraliji. Slovenščino odlično obvlada: štiri leta je obiskovala Slomškovo nedeljsko šolo v Kew, tri leta pa sobotni državni pouk slovensčine. Je članica mladinske sekcije SDM in ima tudi narodno nošo, ki jo rada obleče. Res pravo slovensko dekle, da smo nanjo upravičeno ponosni.

BERRI, S.A. — Na soboto 19. aprila se je v tukajšnji farni cerkvi poročil **Silvo Stemberger**, sin zavedne slovenske družine Jožefa in Marije Stemberger. Rojen je bil v vasi Vrbovo pri Ilirski Bistrici in je še kot majhen otrok prišel s starši preko begunskih taborišč v novo domovino Avstralijo. Za življenjsko družico si je izbral **Anje Elevald**, ki je holandskega rodu in rojena v Tasmaniji. Mlademu paru iskrene čestitke! — **Poročevalec.**

CARINA, QLD. — V aprilski številki MISLI sem v rubriki "Z vseh vetrov" bral zanimivost, da letos Cerkev proslavlja 1500-letnico rojstva svetega Benedikta. To me je kot filatelista spomnilo, da posedujem v zbirki zapadnonemških znamk še celo nežigosano znamko s sliko redovnice **HILDEGARDE von BINGEN**. Filatelistična revija poroča o njej sledeče: "Bila je članica benediktinskega reda, rojena 1098 leta, ustanoviteljica samostana Rupertsberg, umrla 17. septembra 1179." Zapadnonemška uprava jo je torej počastila za osemstoletnico njene smrti s spominsko znamko, na kateri je upodobljena pred portalom samostana. — Ti papirčki — znamke le niso kar tako. Mnogo nam povedo o preteklosti, le pravilno jih je treba zasledovati in proučevati.

Kot filatelista pa me je v isti aprilski številki MISLI posebej razveselil članek o našem rojaku **KOŠIRJU**, "očetu poštne znamke". Vzrok lanskoletne "vojne", komu pripada "očetovstvo" znamke, je bila 85-letnica smrti znanega Angleža Rowlanda Hilla. Ob tej priliki so razne države izdale spominske znamke, okrog naše Avstralije na primer Zapadna Samoa in Norfolk otoki. Poleg njega pa se za začetnika poteguje tudi manj poznani Škot **James Chalmers**. Našega Koširja pa porivajo v kot. Je pač član malega naroda in ob njegovem času smo bili le skromen delček avstroogrškega cesarstva.

Naj omenim, da je Jugoslovanska poštna uprava leta 1948 izdala štiri znamke s Koširjevim obličjem in označenim datumom rojstva ter imenom: 29.7.1804 — L. Košir. Istočasno je izšla še spominska razglednica, ki je imela poleg Koširjevega obličja tudi besedilo: **OČE POŠTNE ZNAMKE**. Razglednica je bila izdana s slovenskim, ruskim, francoskim in nemškim besedilom. Nekaj mesecev kasneje v istem letu pa je Jugoslovanska poštna uprava izdala tudi še pomembnejšo Koširjevo znamko za letalsko pošto, ki jo je pri naslovu objavil aprilski članek. Če si kupil znamko kot filatelista (ne v uporabo na pismih), je bil pod znamko na listu tiskan jugoslovanski državni grb, pod njim pa besedilo v srbohrvatskem jeziku, ki se glasi: "U spomen Lovrenca Košira idejnog tvorca prve poštanske marke u 1836 God., Rođenog 29.11.1804 God. u Sp.Luši, NR. Slovenija — Jugoslavija." Za tem je isto besedilo tudi v francoščini.

Dasiravno Mednarodna Poštna Zveza v Bernu poseduje dovolj dokazov, bo Koširjevo ime po moje težko obveljalo. Je pa le razveseljivo, da prodira izven slovenskih meja, za kar je dokaz tudi lanska avstrijska znamka (prav tako objavljena pri aprilskem članku) serije znamk Europa-Cept, s Koširjevim obličjem in besedilom: **Laurenz Koschier 1804-1879 Pionier der Briefmar-**

ke. To znamko imam v svoji zbirki — dobil sem jo slučajno na svojem lanskem potepanju po Avstriji.

Pred leti sem na dveh filatelističnih razstavah sodeloval tudi s svojo zbirko znamk prve in druge Jugoslavije, kneževine-kraljevine Srbije in kneževine-kraljevine Črne gore. Za obiskovalce sem pripravil v angeškem jeziku tudi nekaj o Koširju in njegovi ideji, pa opisal poleg kratkega zemljepisnega in zgodovinskega pregleda Slovenije tudi razvoj njene poštne službe. Kaj prida s tem nisem dosegel. Za razstavo je bilo na splošno malo zanimanja in Angleža kot Avstralca boš težko prepričal. . .

Vseeno, komur je kaj do slovenskega imena, pa naj bo filatelista ali ne, vsakdo bo priznal, da je Koširjevo ime vredno izida na znamki. Zato pozdravljam poziv v onem aprilskem članku, za katerega naj bi se zavzela tudi naša družva in ga podprla na danih naslovih. Vsi pa smo priča, kako ta mali papirček, ki mu pravimo poštna znamka, vedno bolj pridobiva na vrednosti. Države kar tekmujejo med seboj, katera bo izdala čim več in čim lepših znamk.

Za konec pa spet: Pa še drugi kaj! — **Janez Primožič.**

DOMAČA HRANA SREDI MELBOURNA!

"THE SAUSAGE MACHINE"

TAKE-AWAY SHOP

CENTRE PLAZA,

Cnr. Bourke and Swanston Sts.

Nudimo Vam klobase, pečenice, krvavice in razne slične dobrote nepečene za nakup, ali pa pečene na oglu (Charcoal Grill), postrežene s hrenom, gorčico, raznimi solatami ali kislim zeljem.

Domache juhe: ječmenova, grahova, lečna.

Na razpolago orehova in makova potica, sirova pogača, jabolčni zavijač in druge dobrote.

Priporočata se **Valerija in Miha ROPRET**

OPALI

Ogleduješ po lepem darilu, zlasti morda pred obiskom domovine?

Oglasi se pri nas: imamo bogato izbiro BRUŠENIH OPALOV in DRAGIH KAMNOV, izdehujemo pa tudi ZLATNINO in SREBRNINO po lastnih načrtih ali Vaših željah.

Ko kupujete opale, drage kamne, zlatnino, zaročne in poročne prstane...

OBIŠČITE NAS!

Pomenili se bomo v slovenskem jeziku!

KOVAC'S GEMS & MINERALS

291-293 Wattletree Road,

EAST MALVERN (Melbourne), 3146

Telefon: 509 1611

WODONGA, VIC. — V cerkvi Srca Jezusovega, kjer imamo vsaka dva meseca redno slovensko mašo, se je 19. aprila poročil Mario Partl. Za nevesto si je izbral Jennifer Gray.

Mario je iz znane slovenske družine, rojakom v Wodongi pa je bil tudi poznan kot dolgoletni ministrant pri slovenski maši. Ob važnem življenjskem koraku mu vsi želimo obilo sreče! — Poročevalec.

CHADSTONE, VIC. — Sporočam, da smo v soboto 24. maja v Seymourju, Victoria, pokopali rojakinjo go-

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

DISKO za Sydney in okolico!

Kličite me za praznovanje zarok in porok, rojstnih obletnic ter drugih veselih prilik! Igram po želji vse vrste glasbe in imam lepo izbiro angleških, slovenskih, nemških ter drugih plošč za mlade in stare. Štiri ure najboljše glasbe za 85 dolarjev!

Priporoča se JOŽEF ROBAR,
61 Garfield St., Wentworthville, NSW, 2145
Telefon: 636 7157

Melbournskim Slovincem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509,

doma: 470 4046 and 470 4095.

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

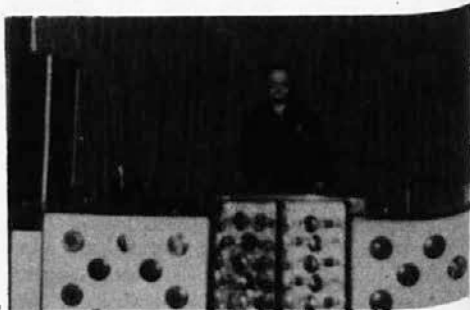
Garancija za vsako delo!

spo ANO NACHTIGAL. Velika množica znancev in prijateljev ter številno cvetje je lep dokaz, da je imela pckojnica mnogo prijateljev. Res smo dolga leta radi zahajali k gostoljubni Nachtigalovi družini na obisk, saj so bila vsem vrata vedno na stežaj odprta. Kdor je gospo Ano spoznal, je ne bi mogel več pozabiti: ženica nizke postave, a z velikim in toplim srcem ter vedno nasmejanega obraza...

Anica, kot smo jo imenovali, je bila rojena v Jelerčičevi družini na Jakovicah blizu Sežane leta 1912. Kot mlado deklo se je poročila z zdaj že pokojnim Francem. Vzgojila sta tri otroke, ki so oba zelo ljubili in spoštovali. Med drugo svetovno vojno je šla Nachtigalova družina doma skozi težke preizkušnje. Po končani vojni je živela na Opčinah pri Trstu, leta 1954 pa se je na ladji "Aurelia" podala v Avstralijo, kjer sta oče in mati upala dati otrokom boljše življenje. Prišli so v Seymour, kjer jih je že čakal Aničin brat Miro Jelerčič. Tam so preživeli precej srečnih skupnih let. Potem so se otroci poročili, pred petimi leti pa je Anica v teku petih tednov izgubila moža Franca in sina Stanislava. Od takrat je tudi sama hiralna, četudi ni tožila. Končno ji je težko breme strlo srce: brat Miro jo je našel 22. maja v zaprti hiši in ob še prižgani luči. Morala je večer prej, 21. maja, zaspiti v Gospodu, zadeta od srčne kapi. Na odhod je bila pripravljena, saj je lepo in bogovdano živela.

Draga Anica, naj Vam bo lahka avstralska zemljica ob možu in sinu, kamor smo Vas položili. Počivajte v miru, mi pa Vas bomo ohranili v molitvi in spominu. Naše iskreno sožalje hčerki Anici, sinu Francu, bratu Mirotu, njih družinam ter vsem sorodnikom v domovini! — Zora Gec z družino.

Hvala za žalostno sporočilo! Tudi MISLI izrekajo sorodnikom pokojne naročnice iskreno sožalje. Urednik.

Dr. J. KOCE, 72 Essex Rd., Surrey Hills, Vic. 3127 — Tel. 836 3862

(Najstarejši tudi po letih objavljanja oglasov v Mislih)

ČE HOČETE POTOVATI,

se z zaupanjem obrnite name. Imam v vseh večjih mestih Evrope in Amerike ne samo poslovne ampak tudi prijateljske zveze.

**TOUR WORLD INTERNATIONAL, 155 Collins Street,
Melbourne, 3000 — Tel. 654 1233, Consultant Dr. J. KOCE**

Se želite naučiti voziti avto?

SOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudi

**"FRANK'S
AVTO ŠOLA"**

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST. 2165

N.S.W.

TELEFON: 72-1583

HINDMARSH, S.A. — Bila sem res presenečena, ko sem celo v MISLIH brala, kako so v Adelaidi praznovali moj in gospe Kriste Golob rojstni dan. Nerodno mi je bilo, saj moja osemdesetletnica pride šele julija na vrsto. Pa hoteli so naju skupno počastiti in bila je zares lepa

CHOPTI
**Mickey's
Studio**

**9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE**

Tel. 63 1650

Za razne prilike smo Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!

**ZA POROKO: 75 različnih barvnih fotografij
s poročnim albumom vred — samo \$120.—
Slike za potni list — v dvajsetih minutah!**

slovesnost. Pravijo, da osem desetletij življenja le ni kar tako. Menda res ne, le da nismo sami odločili dolgosti življenja. Bog že ve, zakaj nama je dal tako dolgo delati pokoro. Končno se v življenju le lahko napravi toliko dobrega.

Naj se na tem mestu — poleg p. uredniku za objavo v MISLIH — iz srca zahvalim vsem prirediteljem in udeležencem. Posebej seveda p. Filipu, dr. Franku za lep govor v cerkvi in g. Rantu za govor v dvorani, g. Stanetu pa za krasno torto. Vsem skupaj pa zlasti za molitve, ki so ob jubilejih največ vredne. Tudi midve z gospo Kristo ne bova pozabili svojih dobrotnikov.

Lepe pozdrave vsem! — **Marija Posavac.**

Rešitev majske KRIŽANKE:

Vodoravno: 1. Soča (ali pa Sora); 2. gospa; 3. M(artin K(rpan)); 9. sol; 11. lev; 12. mamice; 14. T.V.; 16. poseka; 17. kivi; 19. ta; 21. or; 22. krov; 24. glasba; 27. ne; 28. krinka; 29. Lot; 30. osa; 32. P.K.; 33. obisk; 34. repa. — Navpično: 1. smotka; 2. O.K.; 3. as; 4. glas; 5. slikar; 6. Peca; 7. ave; 10. OMO; 13. Metka; 15. vi; 16. Piran; 18. voliti; 20. cvetka; 23. on; 24. grob; 25. skok; 26. bas; 28. K.L.O.; 31. ar; 32. P.P.

MAJSKO KRIŽANKO so poslali: Sestra Maksimiljana, Francka Anžin in Marija Špilar, Vinko Jager, Karla Twrdy, Lucija Srnc, Anton Šajn, Frančiška Klun, Branka Iskra, Emilija Šerek, Jože Grilj, Marija Oražem, Lidija Čušin, Marta Zrim, S. in J. Plaznik, Milan Prešeren, Viktorija Gajšek, Miro Novak.

Žreb je izbral za nagrado **Marto Zrim.**

PRODAJAM hišo v Sloveniji: na Studencih (Maribor) blizu železniške postaje. Kogar zanima nakup, dobi lahko podrobnejše informacije glede stanja in vrednosti hiše pri lastnici. Pišite ali telefonirajte na naslov:

**VERONIKA ROBAR, 61 Garfield Street,
Wentworthville, N.S.W. 2145
Telfon: (3) 636 7157**

KRIŽANKA

(Sestavil br. Bernard)

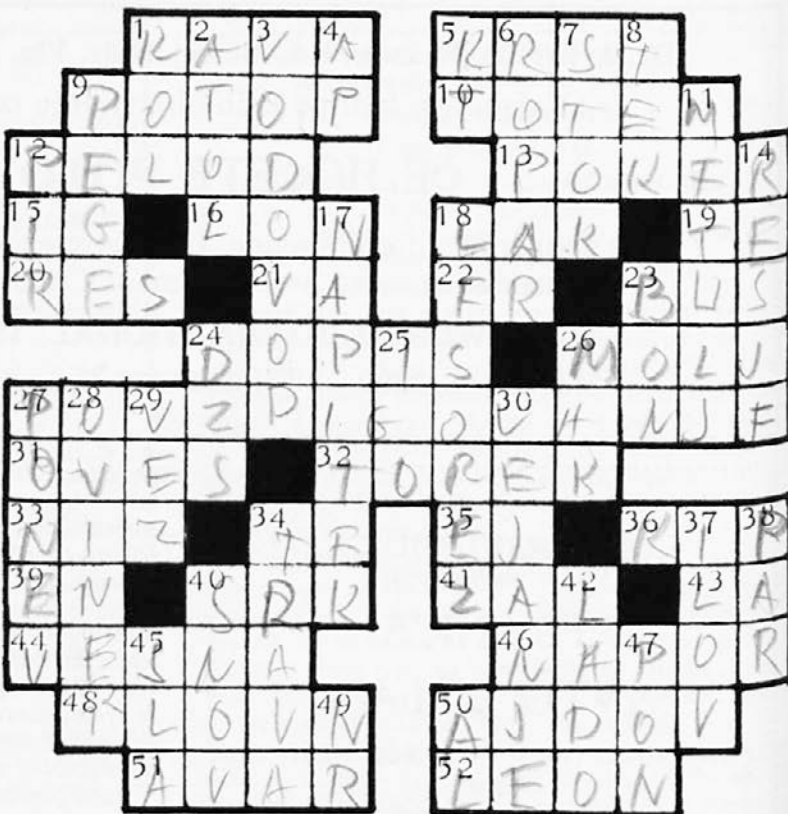
Vodoravno: 1. priljubljeno poživilo; 5. eden zakramentov; 9. povodnj; 10. plemensko znamenje Indijancev; 12. cvetni prah; 13. nevarna kvartopirska igra; 15. vas pri Ljubljani; 16. precej rabljena tujka za povračilo (Bog povrni!); 18. vrsta ličila; 19. kazalni zaimek; 20. zares, resnično; 21. kratica za volt-amp; 22. uradna kratica za Elizabeto kraljico — policijski grbi jo imajo (latinska beseda za kraljico je regina); 23. prevozno sredstvo (angl.); 24. pismeno poročilo; 26. uničevalec blaga; 27. takoj po spremenjenju pri maši pride na vrsto; 31. vrsta žita; 32. dan v tednu; 33. zaporedje; 34. kazalni zaimek; 35. vzklík začudenja; 36. likovni izdelek; 39. števnik; 40. čisto kratak požirek; 41. lep, čeden; 43. italijanski spolnik; 44. stari izraz za pomlad; 46. težava, trud; 48. cirkuški šaljivec; 50. vrsta kruha; 51. Ober; 52. moško ime.

Navpično: 1. večja palica; 2. koralni otok; 3. vodna napeljava; 4. kratica za apostola; 5. KT; 6. tat; 7. glasni izraz bolečine; 8. panoga športa; 9. znamenja na koži; 11. gotovo najlepša žuželka; 12. stara beseda za gostijo, svatovanje; 14. plainsko grmičje; 17. pijača ob napitnici; 18. vrsta grafične umetnine; 23. vrednostni papir; 24. kratica za Državno Založbo Slovenije; 25. manj znano moško ime (pesnik Gruden ga ima); 26. rdeče cvetoča poljska rastlina; 27. kuhinjska posoda; 28. cestna krivina; 29. zveza, povezava; 30. kmečko opravilo, ki loči žito od plev; 34. najbolj razširjena rastlina; 37. iz ila; 38. dvojica; 40. materija; 42. skrajšano moško ime; 45. gon, strast; 47. kratica za enega izmed dni v tednu; 49. NR; 50. kemični znak za aluminij.

Rešitev pošljite do 7. julija na naslov uredništva!

“Kupil sem star avto in vozil 140 kilometrov. . .”
 “. . . na uro?”
 “Ne. Vsega skupaj.”

Prijatelj prijatelju po večeru skupnega krokanja:
 “Kako pa te je žena včeraj sprejela, ko si prišel domov?” — “Rože je metala vame.” — “Rože? Kako pa to, da imaš buško na čelu?” — “To pa zato, ker jih je pozabila vzeti iz lonca.”

Temu se smejejo doma . . .

- Pri zviševanju cen me najbolj veseli to, da se dvignejo cene samo enkrat dnevno.
- Cene rastejo, ampak zato življenjska raven pada.
- “Kako to, da je danes samo krompir za kosilo, saj smo šele desetega?” — “Desetega, desetega, ampak sem že elektriko plačala!”
- “Ta mesec smo dobili v podjetju neznanski račun za vodo.” — “Seveda, saj nam ta sega že do grla.”
- “Joj, koliko bomo sedaj prihranili pri pralnem prašku! Pravijo, da se je pocenil, pa še dobiš ga ne . . .”
- “Kako si delavci pri vas razlagajo samoupravljanje?” — “Po svoje.” — “In kako vam ga tolmačijo šefi?” — “Nekoliko drugače, vendar zopet po svoje.” — “Kako pa ob vsem tem še lahko samoupravljate?” — “Vsak zase in vsak po svoje.”
- “Direktor na seji: ‘Tovariši, končno spet uspešno poslujemo. Uspeli smo prevarati nekaj naših poslovnih prijateljev.’”

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES Pty. Ltd.
182 Norton Street, Leichhardt, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prevezemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA

J. M. THAME

E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezni, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds.)

Telefon: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

Priporočam se Slovincem
vzhodnega dela velikega Melbournea
za vsakovrstna avtokleparska dela,
avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasebno in za vse večje zavarovalnice.

A. V. MOTOR BODY REPAIRS
1/117 LEWIS RD., WANTIRNA SOUTH, 3152,
VIC. — Telefon delavnice 221 5536

TOWING SERVICE 24 ur dnevno
na telefonu 221 5757
ali pa doma — 232-4314

Rojak VOJKO VOUK

Melbournski rojaki!

Želite morda kupiti po zmerni ceni
KOKOŠI, ali zares SVEŽA JAJCA?

Oboje Vam nudi kokošja farma
Bruna in Alme SDRAULIG
(komaj miljo in pol od Slovenskega grčka
v Elthamu).

Research Warrandyte Road, RESEARCH
Telefon: 437-1868

■ Kaj pa NAROČNINA?

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in brave MISLI
s pristrčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irving Street, PHILLIP (CANBERRA), A.C.T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobot, nedelj in praznikov, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.45 a.m. do 11.45 ure p.m.

Nudimo različno vsakovrstno postrežbo in številne slovenske pijače.

Tudi Vam bo vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOSLI V SLOVENSKEM DOMU!

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666 (vse ure)

Z nasveti pri načrtovanju in pri urejevanju Vašega potovanja po Avstraliji ali preko morja (pri nabavi potnih listov, viz, raznih drugih dokumentov, finančnega posojila, zavarovanja, fotografij za potne liste . . .) Vam je na uslugo

Obiščite našo pisarno,
ki ima lastni prostor za parkiranje!

ERIC GREGORICH

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT
18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.
Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.
Full denture service and repairs.

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva
po zmerni ceni.

Telefon:
459 7275

FRANC ARNUS
76 Beverley Road,
ROSANNA, Vic.

Ste poravnali naročnino za MISLI???

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,
se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6306

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD
(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

Urarsko in zlatarsko podjetje:

ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.

(nasproti postaje)

Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur
in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na
vse nakupe. Engraviranje imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte
o ugodnih pogojih.

Priporočata se

Edvard in Kristina ROBNIK

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460